Алдымен магистральдық желілер тартылып, кейін ішкі орамдық жүйелер орнатылуда. Қазір бірқатар тұрғын үй толықтай газға қосылып үлгерді.

3-БЕТ | ҚАЛА ТЫНЫСЫ

Кезінде ағартушылық жұмысты Ыбырай Алтынсариннің Торғай даласынан емес, нақосы Бөкей ордасынан бастағысы келгені белгілі. Ыбырайдың жазған «Қазақ хрестоматиясы» екі мың данамен шығарылып, Бөкей ордасының, Орал және Торғай облыстарының мектептеріне жеткізілді. Жәңгір 1841 жылы Жасқұста алғашқы мектеп ашқан жылы Қостанай өңірінде Ыбырай Алтынсарин дүниеге келген болатын.

5-БЕТ | ТҰЛҒА

Обратившиеся за помощью: В прошлом году Центр посетили 294 человека, и из них 223 женщины. Согласитесь, эти цифры говорят сами за себя.

8-БЕТ | ТАҒЫЛЫМ

Jaña Bastau

№12 (202)
28 НАУРЫЗ
СЕНБІ
2026 ЖЫЛ

ГАЗЕТ 2022 ЖЫЛДЫҢ
22 АҚПАНЫНАН
БАСТАП ШЫҒАДЫ

ҚОСШЫ ҚАЛАСЫНЫҢ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТІ

ҚОСШЫ ҚАЛАСЫНДА

ҚАР ТАЗАЛАП, СУ ТАРТУ ЖҰМЫСТАРЫ КҮШЕЙДІ

Қазір Қосшы қаласында көктемгі кезеңге байланысты коммуналдық қызметтердің жұмысы күшейтіліп, қар шығару және еріген қар суларын сору жұмыстары қарқынды жүргізіліп жатыр. Қала аумағында арнайы техника екі ауысымда үздіксіз жұмыс істеп, тұрғындардың қауіпсіздігі мен қолайлы өмір сүру жағдайын қамтамасыз етуге бағытталған кешенді шаралар атқарылу үстінде.

QR-код арқылы қараңыз

Бүгінде бұл жұмыстарға қала бойынша 46 арнаулы техника жұмылдырылып жатыр. Олар күндіз және түнгі ауысымдарда жұмыс істеп, қала көшелерінен қарды үздіксіз шығару жұмыстарын үздіксіз жүргізуге кірісken. Коммуналдық қызметтердің мұндай күшейтілген режимге көшуі көктемгі су тасқынының алдын алу, жол қатынасының қауіпсіздігін сақтау және тұрғын үйлерді су басу қаупін төмендету мақсатында қолға алынған.

Жағдайды бақылау және жедел шешімдер қабылдау мақсатында облыс әкімінің бірінші орынбасары Елдос Рамазанов Қосшы қаласына арнайы жұмыс сапарымен келіп, жедел штабтың көшпелі отырысын өткізді. Жиында қала әкімі Азамат Қапышев қазіргі ахуалдың тұрақты екенін атап өтті. Оның айтуынша, коммуналдық қызметтер тәулік бойы жұмыс істеп, барлық қажетті шара кезең-кезеңімен жүргізіліп жатыр.

Көшпелі отырыста жауапты мекемелерге нақты тапсырмалар жүктелді. Атап айтқанда, алға қар шығару қарқынын арттыру, еріген қар суларын уақтылы сорып отыру, сондай-ақ анықталған кемшіліктерді жедел жою міндеті қойылды. Бұл тапсырмалар қаладағы санитарлық жағдайды тұрақты ұстап тұрумен қатар, тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған.

Бүгінде Қосшы қаласында арықтарды тазалау, су өткізу арналарының өткізгіштік қабілетін арттыру, еріген қар суларын сорғызу жұмыстары жүйелі түрде жүргізіліп жатыр. Сонымен қатар жеке секторлар мен көпқабатты тұрғын үйлердің аумақтарын қардан тазарту жұмыстары да қарқын алған. Әсіресе мектеп, балабақша, медициналық мекеме сияқты әлеуметтік нысандардың айналасына ерекше назар аударылып отыр.

Жалпы, қаладағы жағдай тиісті органдардың тұрақты бақылауында. Қала аумағында орналасқан негізгі көшелер мен тұрғын алаптар кезең-кезеңімен қамтылып, тазарту жұмыстары жүйелі түрде жүргізіліп жатыр.

Бүгінгі күнге дейін Тоныкөк, Арқалық, Күлтегін, Алтай, Түркістан, Қашқари көшелерінен, сондай-ақ 19 және 20-шағын аудандардан, «Монолит», «Южный», «Лесная поляна» тұрғын алаптарынан қар шығарылды. Сонымен қатар Ұлы дала, Көкшетау, Ақмола, Қобыланды батыр, Қамбар, Нұра, Тәуелсіздік, Шоқан Уәлиханов, Сейфуллин, Ахмет Байтұрсынұлы, Сүйінбай, Ақан сері, Мәлік Ғабдуллин, Азаттық, Жангелдин, Қызылжар, Алакөл, Қожа Ахмет Ясауи, Төле би, Сұлтан Бейбарыс, Әйтеке би, Мәншүк Мәметова, Едіге, Тұран, Абылай хан, Абай, Республика көшелері мен «Алтын дала», «Орион» тұрғын үй кешендері, Алаш, Астана, Иманов, Жабаев көшелері және «Асыл Түлік» ауданы, Тайманов көшесі түгел қамтылды.

Жалпы алғанда, арнайы полигондарға 172,8 мың текше метр қар шығарылып, 6 900 текше метр еріген қар суы сорылды. Бұл көрсеткіштер атқарылып жатқан жұмыстардың ауқымын айқын көрсетеді.

Қазір бірқатар аумақта жұмыстар әлі жалғасып жатыр. Атап айтқанда, «Лесная поляна» тұрғын алабында, «Даймонд парк» тұрғын үй кешенінде, сондай-ақ Мақатаев, Алакөл, Азаттық, Кейкі батыр, Бөгенбай батыр көшелерінде қар шығару және су сору жұмыстары белсенді түрде қолға алынған.

Техникалық ресурстардың тиімді бөлінуі де назардан тыс қалған жоқ. Күндізгі ауысымда 20 КамАЗ, 10 жүк тиегіш, 2 автогрейдер және 13 ассенизаторлық техника жұмыс істеп тұр. Ал түнгі ауысымға қосымша 40 КамАЗ, 15 жүк тиегіш, 2 автогрейдер және 10 ассенизаторлық техника жұмылдырылады. Бұл тәулік бойы тоқтаусыз жүргізілетін жұмыстардың нәтижелілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Мамандардың айтуынша, мұндай кешенді шаралар көктемгі кезеңде туындайтын қауіптердің алдын алуда аса маңызды. Әсіресе еріген қар суларының уақтылы сорылуы мен арықтардың тазалануы су басу қаупін едәуір төмендетеді.

Қала билігі тұрғындарды сабыр сақтап, жүргізіліп жатқан жұмыстарға түсіністікпен қарауға шақырады. Себебі қар тазалау және су сору жұмыстары кезең-кезеңімен жүргізіліп, барлық көше мен тұрғын алаптарды қамтитынын ескерген жөн.

Еркеғали БОЛАТҰЛЫ

АРДАГЕРЛЕР ЕСЕП БЕРДІ

Қосшы қаласында Наурыз мерекесі қарсаңында ҚР «Ардагерлер ұйымы» республикалық қоғамдық бірлестігі Қосшы қаласы филиалының кезекті ІІІ есеп беру конференциясы өтті. Бұл маңызды жиынға Республикалық ардагерлер ұйымы төрағасының орынбасары Өмірзақ Озғанбаев, Ақмола облыстық ардагерлер ұйымының төрағасы Ермек Нұғыманов, сондай-ақ қаладағы белсенді ардагерлер мен ақсақалдар қатысты.

Конференцияда Қосшы қаласындағы ардагерлер ұйымының атқарған жұмыстары жан-жақты сараланып, өткен кезеңдегі нәтижелер мен алдағы міндеттер кеңінен талқыланды. Ұйым мүшелері қоғамдық-саяси өмірге белсенді араласып, жастар тәрбиесі, ұлттық құндылықтарды дәріптеу, құқықтық мәдениетті қалыптастыру бағытында атқарылып жатқан істер жөнінде баяндама жасады.

Айта кетсек, қаладағы ардагерлер ұйымы бүгінде қоғамның түрлі саласында өзіндік орны бар белсенді құрылымға айналып отыр. Әсіресе, жастармен жұмыс бағытында ақсақалдардың тәжірибесі мен тағылымы үлкен маңызға ие. Конференцияда сөз алғандар жас буынның бойына отансүйгіштік қасиетті сіңіру, оларды еңбекқорлыққа баулу, ұлттық салт-дәстүрді насихаттау ісінде ардагерлердің рөлі ерекше екенін атап өтті.

Сонымен қатар жиында ардагерлердің әлеуметтік жағдайын жақсарту, қоғамдық өмірге белсенді қатысуына жағдай жасау мәселелері де қозғалды. Бұл ретте мемлекеттік қолдау шаралары мен жергілікті деңгейде атқарылып жатқан жұмыстарға оң баға берілді.

Конференцияның маңызды бөлімдерінің бірі Қосшы қаласында жақында ашылған белсенді ұзақ өмір сүру орталығының қызметімен таныстыру болды.

(Жалғасы 2-бетте)

QR-код арқылы қараңыз

ТОО «МК Экстра Ломбард» сообщает о проведении торгов по голландскому методу невыкупленного залогового имущества, который состоится: с 01 по 03 апреля 2026 г, с 06 по 10 апреля 2026 г, с 13 по 17 апреля 2026 г, с 20 по 24 апреля 2026г, с 27 по 30 апреля 2026 г, с 10:00 до 13:00 по адресу: г. Астана, ул. Керей и Жанибек хандар 11.

«МК Экстра Ломбард» ЖШС сатып алынбаған кепіл мүлкін голландиялық әдіспен өткізу жөніндегі сауда-саттықтың өткізілетінін хабарлайды. Сауда-саттық мына күндері өтеді: 2026 жылғы 01-03 сәуір, 06-10 сәуір, 13-17 сәуір, 20-24 сәуір, 27-30 сәуір аралығында, күн сайын сағат 10:00-ден 13:00-ге дейін. Өтетін орны: Астана қаласы, Керей және Жәнібек хандар көшесі, 11.

«ТСО-Трейд» ЖШС, БСН 180740014159 өз таратылатынын хабарлайды. Талап-тілектер жарияланған күннен бастап екі ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданады: Астана қаласы, Байқоңыр ауданы, Отырар көшесі, 7 үй, 7 пәтер. тел.: 8 775 661 12 17.

ТОО «ТСО-Трейд», БИН 180740014159 сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня публикации объявления по адресу: г.Астана, р-н Байконыр, ул. Отырар, д.7, кв.7. тел.: 8 775 661 12 17.

«А100-Групп» ЖШС, БСН 230440006505 өз таратылатынын хабарлайды. Талап-тілектер жарияланған күннен бастап екі ай ішінде мына мекенжай бойынша қабылданады: Астана қаласы, Есіл ауданы, Сығанақ көшесі, 54а үй. тел.: 8 775 127 22 22.

ТОО «А100-Групп», БИН 230440006505 сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня публикации объявления по адресу: г. Астана, п-н Есиль, ул.Сығанақ, д.54а. тел.: 8 775 127 22 22.

Ардагерлер есеп берді

(Басы 1-бетте)

Бұл орталық өз жұмысын наурыз айының басында қалалық қоғамдық мәдени-спорт кешенінің базасында бастаған болатын. Негізінде ол – ардагерлердің бос уақытын тиімді ұйымдастыруға, олардың денсаулығын нығайтуға және әлеуметтік белсенділігін арттыруға бағытталған маңызды жоба. Ішінде медициналық кабинет жұмыс істейді. Онда келушілер алғашқы медициналық тексерістен өтіп, денсаулығына қатысты кеңес ала алады.

Сонымен қатар орталықта шахмат және дойбы залдары жабдықталған. Бұл – зияткерлік ойындарға қызығушылық танытатын ардагерлер үшін таптырмас мүмкіндік. Оған қоса, спорттық белсенділікті арттыру мақсатында үстел теннисі алаңдары да қарастырылған.

Орталықтың тағы бір ерекшелігі – шығармашылық бағыттағы бөлмелердің болуы. Онда музыкамен айналысуға, ән айтуға, түрлі мәдени шараларды өткізуге толық мүмкіндік қарастырылған.

Жиында сөз алған Өмірзақ Озғанбаев ардагерлер ұйымының қоғамдағы орнына тоқталып, олардың ел бірлігін нығайтудағы рөлін ерекше атап өтті. Ал Ермек Нұғыманов өңірдегі ардагерлер қозғалысының қарқынды дамып келе жатқанын айтып, Қосшы қаласындағы ұйым жұмысына оң баға берді.

Жасөспірімдерді радикализмнен қалай сақтаймыз?

Ата-ана жасөспірімді бала деп есептесе, керісінше, олар өзін есейдік деп санайды. Әл-Фараби «Жас жеткіншектеріңізді көрсетіңіз, мен сіздің болашақтарыңызды айтып берейін» деген. Қазіргі кезеңде қазақ халқының өмірінде бұрын-соңды болмаған оқуға, еңбекке, қоғамдық өмірге ықыласы жоқ балалар саны артып барады. Бұл жаста балалар дөрекі, әдепсіз, барлық жарамсыз әдеттерге еліктеуге бейім келеді.

Баланың мінезін, жалпы деңгейін, ынтасын жақсы білу үшін оның дамуына, адамгершілік қасиеттерінің қалыптасуына не нәрсе қажет екендігін әрбір әке, әрбір ана білуге міндетті. Бала осы жаста өзін не үлкен емес, не кіші емес сезініп, түрлі эмоциялық және физикалық даму дағдарыстарынан өтеді, өмірлік әртүрлі кезеңдерге кенеледі. Осындай жағдайлардың әсерінен көптеген жасөспірім тұрақтылықты, эмоционалдық жағдайынан өзін жоғалтып, құрдастарымен қарым-қатынасы қиындап, ата-аналарымен түсініспеушіліктер туындайды.

Қазіргі цифрлық дәуірде жасөспірімнің өмірі бұрынғыдан әлдеқайда күрделі. Ол енді тек отбасы мен мектептің тәрбиесінде ғана емес, ғаламдық ақпарат кеңістігінің ықпалында өсіп келеді. Әлеуметтік желілер, бейресми онлайн топтар, түрлі идеологиялық платформалар жас сананың қалыптасуына әсер етеді. Осындай жағдайда тұлғалық дағдарыс кезеңіндегі жасөспірім радикалды идеяларға ерекше осал болады. Сондықтан бұл мәселе тек құқық қорғау органдарының емес, бүкіл қоғамның назарында болуға тиіс.

Жасөспірімдік шақ – адам өміріндегі ең жауапты, ең нәзік кезеңдердің бірі. Дәл осы уақытта «Мен кіммін?», «Қандай адам боламын?», «Қоғамдағы орным қандай?» деген сұрақтар алдыңғы орынға шығады. Егер жасөспірім бұл сұрақтарға жауап таба алмаса, ішкі бос кеңістік пайда болады. Ол өзін түсінбегендей, бағаланбағандай сезінеді. Мағына іздеу күшейеді, ерекше болуға деген ұмтылыс артады. Кей жағдайда әділетсіздікке қарсы өткір реакция қалыптасады.

Міне, осындай сәтте жолыққан радикалды топтар қарапайым әрі эмоциялық жауап ұсынады. Олар күрделі әлеуметтік мәселелерді жеңілдетіп түсіндіріп, «дұрыс» пен «бұрысты» қатаң шекараға бөледі. Жасөспірімге «сен ерекше миссия үшін жаратылғансың» деген ой тастайды. Тиесілілік сезімін, жалған батырлық бейнесін қалыптастырады. Бұл жағдайларда діни білімі жоқ немесе қате және сыни ойлау қабілеті әлі толық дамып үлгермеген жас бала үшін бұл – психологиялық тұрғыдан тартымды ұсыныс.

Жасөспірімдердің радикалды идеяларға бейімделуіне бірнеше фактор әсер етеді. Біріншіден, жақындарының арасынан эмоциялық қолдаудың жеткіліксіздігі. Отбасындағы салқын қарым-қатынас, ата-ананың баламен ашық сөйлеспеуі оның ішкі әлемінде жалғыздық сезімін күшейтеді. Екіншіден, әлеуметтік оқшаулану. Құрдастарымен байланыс тапшылығы немесе буллинг жағдайлары да баланы кез келген ортаға түсуге итермелейді. Үшіншіден, өзін-өзі төмен бағалау және мойындалуға деген қажеттілік. Радикалды топтар осы қажеттілікті шебер пайдаланады. Төртіншіден, ақпараттық сауаттың әлсіздігі – фейк ақпаратты, манипуляцияны ажырата алмау.

Қазір алдын алу шаралары кешенді сипат алуға тиіс. Радикализмнің алдын алу тек тыйым салумен немесе қорқыту тәсілдерімен шектелмеуі керек. Ең тиімді жол – психологиялық иммунитет қалыптастыру.

Отбасы – басты тірек. Ата-ананың бала пікірін тыңдап, оны құрметтей білуі маңызды. Бақылау мен сенімнің арасындағы тепе-теңдік сақталуы қажет. Жасөспірім өз ойын ашық айта алатын ортада өскенде, сыртқы деструктивті ықпалдарға қарсы тұру қабілеті артады.

Білім беру мекемелерінің де рөлі ерекше. Мектептерде сыни ойлау дағдыларын дамыту, медиасауаттылықты арттыру, эмоциялық интелектті қалыптастыру – қазіргі заман талабына сай тәрбиенің маңызды бағыттары. Психологиялық қызметтің қолжетімді болуы да жасөспірімдердің ішкі мәселелерін анықтауға уақытында мүмкіндік береді.

Қоғамдық деңгейде жастардың бос уақытын тиімді ұйымдастыру да үлкен маңызға ие. Спорт, шығармашылық еріктілік қызметтері жасөспірімдердің энергиясын дұрыс арнаға бағыттап, олардың өзін қоғамның маңызды мүшесі ретінде сезінуіне ықпал етеді.

Жасөспірімдердің тұлғалық дағдарысы – табиғи әрі қалыпты психологиялық кезең. Алайда дәл осы уақытта көрсетілген қолдау мен түсіністік олардың болашақ өмірлік бағытын айқындауы мүмкін. Сондықтан жас ұрпақтың психологиялық саулығын сақтау – қоғамның тұрақты дамуының маңызды шарттарының бірі.

Психологиялық тұрғыдан тұрақты, өзін-өзі танитын және сыни ойлай алатын жас буын ғана кез келген теріс идеологияларға талдау жасау арқылы қарсы тұра алады. Сол себепті жастармен жүргізілетін профилактикалық жұмыстар жүйелі әрі кешенді сипатта болуға тиіс.

Жас буын тек отбасы мен мектептің емес, бүкіл әлемдік ақпарат ағынының ықпалында өседі. Әлеуметтік желілер, анонимді форумдар, жабық қауымдастықтар жас сананың қалыптасуына әсерін береді. Осындай кезеңде тұлғалық дағдарысқа түскен жасөспірімдер радикалды идеяларға әлдеқайда осал болады. Сондықтан психологиялық алдын алу – отбасы, қоғам және мемлекет деңгейіндегі кешенді жұмыс.

С. АКАЖАНОВА,
Ақмола облысы дін істері басқармасының «Конфессияаралық қатынастарды талдау және дамыту орталығы» КММ маманы

Гендерлік теңдік саласында оң өзгерістер бар

Қазақстандағы гендерлік теңдік мәселесі соңғы жылдары қоғамдық және мемлекеттік деңгейде кеңінен талқыланып келе жатқан өзекті тақырыптардың біріне айналды. Бұл бағыттағы ахуалды бағалау үшін түрлі халықаралық индекстер мен ұлттық статистикалық деректерге сүйену маңызды. Соңғы мәліметтерге қарағанда, елімізде гендерлік теңдікке қатысты белгілі бір ілгерілеу бар екені байқалғанмен, түйткілді мәселелер әлі де толық шешімін тапқан жоқ.

Халықаралық сарапшылардың бағалауынша, Қазақстан гендерлік теңдік деңгейі бойынша әлем елдерінің қатарында орташа позицияда тұр. 2023 жылғы гендерлік алшақтық индексінің нәтижесіне сәйкес, еліміз 146 мемлекеттің ішінде 62-орынға жайғасқан. Жалпы көрсеткіш 0,721 деңгейіне жетіп, алдыңғы жылдармен салыстырғанда өсім байқалған. Бұл көрсеткіш мемлекеттің гендерлік саясатты жүзеге асыру бағытында жүйелі жұмыс жүргізіп отырғанын аңғартады. Яғни білім беру, денсаулық сақтау және экономикалық қатысу салаларында белгілі бір нәтижелер бар.

Алайда ресми статистика мен халықаралық рейтингтердегі оң өзгерістерге қарамастан, қоғамдағы көзқарас біршама өзгерген. Әлеуметтік зерттеулер нәтижесі халықтың гендерлік теңдікке деген сенімі әлсіреп келе жатқанын көрсетеді. Мәселен, 2015 жылы қазақстандықтардың 81 пайызы ерлер мен әйелдердің құқығы тең деп есептеген болса, 2022 жылы бұл көрсеткіш 69 пайызға дейін төмендеген. Бұл қоғамда гендерлік мәселелерге қатысты алаңдаушылықтың артқанын білдіреді. Сонымен қатар теңсіздік бар деп санайтындардың үлесі де айтарлықтай өскен: бұрын әрбір жетінші адам осындай пікірде болса, бүгінде бұл көрсеткіш әрбір төртінші адамға жеткен. Әйелдердің 27 пайызы және ерлердің 22 пайызы елде гендерлік теңдік толық қамтамасыз етілмеген деп есептейді.

Еңбек нарығындағы жағдай гендерлік теңсіздіктің нақты көрінісін айқындай түседі. Соңғы деректер бойынша, Қазақстанда 4,3 миллион әйел еңбек етеді. Олардың басым бөлігі дәстүрлі түрде «әйелдерге тән» деп саналатын салаларда шоғырланған. Атап айтқанда, білім беру саласында 872,9 мың әйел жұмыс істейді. Сауда саласында – 866,9 мың, ауыл шаруашылығында – 453,1 мың, ал денсаулық сақтау жүйесінде – 406,9 мың әйел еңбек етеді. Бұл көрсеткіштер әйелдердің еңбек нарығында белсенді екенін дәлелдегенмен, олардың негізінен жалақысы салыстырмалы түрде төмен салаларда жұмыс істейтінін көрсетеді.

Ал табысы жоғары саналатын өнеркәсіп пен құрылыс секторларында әйелдердің үлесі әлдеқайда төмен. Бұл гендерлік сегрегация құбылысының сақталып отырғанын аңғартады. Яғни, еңбек нарығында ерлер мен әйелдердің кәсіби бағыттары айқын бөлінген, бұл өз кезегінде жалақы айырмашылығына және экономикалық теңсіздікке алып келеді. Сарапшылар мұны тек экономикалық факторлармен емес, сонымен қатар қоғамдағы қалыптасқан гендерлік стереотиптермен де байланыстырады.

Басқару жүйесіндегі жағдай да назар аударуды талап етеді. Мемлекеттік қызметте әйелдердің үлесі шамамен 55 пайызды қамтиды. Бұл – әйелдердің мемлекеттік секторда айтарлықтай белсенді екенін көрсететін жоғары көрсеткіш. Алайда осыған қарамастан, басшылық лауазымдарда олардың үлесі 39 пайыздан аспайды. Бұл «шыны төбе» деп аталатын құбылыстың бар екенін көрсетеді, яғни әйелдердің жоғары лауазымдарға көтерілуіне кедергі келтіретін жасырын тосқауылдар сақталған.

Саяси қызметтердегі әйелдердің үлесі одан да төмен – 10 пайызға да жетпейді. Бұл жағдай шешім қабылдау деңгейінде әйелдердің ықпалы әлі де шектеулі екенін дәлелдейді.

Құқық қорғау және адам құқығын қорғау саласындағы деректер де маңызды көрсеткіш саналады. Мәселен, бір жылдың алғашқы жартысында Адам құқықтары жөніндегі уәкілге әйелдер тарапынан 925 өтініш түскен. Бұл барлық өтініштердің 32,7 пайызын қамтиды. Шағымдардың басым бөлігі еңбек қатынастары, тұрғын үй мәселелері, әлеуметтік қамтамасыз ету және отбасы саласына қатысты болған. Бұл деректер әйелдердің құқықтық тұрғыда түрлі қиындықтарға жиі тап болатынын көрсетеді.

Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету бағытында мемлекет тарапынан да нақты шаралар қабылданып келеді. 2009 жылы қабылданған заң ерлер мен әйелдердің тең құқығы мен мүмкіндіктерін заң жүзінде бекітті. Кейінгі жылдары саяси реформалар аясында Парламентте әйелдер мен жастарға 30 пайыздық квота енгізілді. Бұл бастама әйелдердің саяси үдерістерге қатысуын арттыруға бағытталған маңызды қадамдардың бірі болды.

Сонымен қатар 2030 жылға дейінгі гендерлік саясат тұжырымдамасында бірқатар нақты мақсаттар айқындалған. Атап айтқанда, шешім қабылдау деңгейіндегі әйелдердің үлесін 30 пайызға жеткізу, сондай-ақ жалақыдағы гендерлік айырмашылықты азайту көзделген. Бұл міндеттерді жүзеге асыру елдегі гендерлік теңдікті нығайтуға ықпал етпек.

Дегенмен сарапшылар гендерлік теңсіздіктің негізгі себептерінің бірі ретінде қоғамдағы дәстүрлі көзқарастарды атап өтеді. Әйелдердің рөліне қатысты қалыптасқан ескі түсініктер олардың мансаптық өсуіне және қоғамдық белсенділігіне кедергі келтіреді. Мысалы, әйелдердің негізгі міндеті отбасы мен бала тәрбиесі деген түсінік әлі де кең таралған. Бұл олардың кәсіби дамуына теріс әсер етуі мүмкін.

Сондықтан гендерлік теңдікті қамтамасыз ету тек заңнамалық немесе институционалдық шаралармен шектелмеуге тиіс. Бұл бағытта қоғамдық сана мен мәдени құндылықтарды өзгерту де аса маңызды. Білім беру, ақпараттық саясат және қоғамдық диалог арқылы гендерлік стереотиптерді жою қажет.

Қорыта айтқанда, Қазақстанда гендерлік теңдік саласында оң өзгерістер бар екені сөзсіз. Халықаралық рейтингтердегі ілгерілеу, мемлекеттік бағдарламалар мен заңнамалық бастамалар бұл бағыттағы жұмыстың жүйелі түрде жүргізіліп жатқанын көрсетеді. Алайда еңбек нарығындағы теңсіздік, басқару жүйесіндегі дисбаланс және қоғамдағы алаңдаушылық бұл мәселенің әлі де толық шешілмегенін айқын аңғартады. Демек гендерлік теңдікке қол жеткізу үшін әлі де кешенді әрі ұзақ мерзімді саясат қажет.

НАУРЫЗДЫ
емхана ұжымы ерекше тойлады

Қосшы қаласындағы «Viamedis Qosshy» емханасында Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мейрамы ерекше сән-салтанатпен, ұлттық нақышта кең көлемде аталып өтті. Медицина мекемесінің ауласына ақшаңқан киіз үй тігіліп, қазақы дәстүр мен заманауи мерекелік формат үйлесім тапқан тағылымды шара ұйымдастырылды. Көктемнің жаңаруын айшықтайтын бұл мереке емхана ұжымы мен тұрғындарға көтеріңкі көңіл-күй сыйлады.

Фотосурет: viamedis_qosshy

Мерекелік шараның шымылдығын Қосшы қаласы әкімінің орынбасары Берген Жұмкейұлы ашып, жиналған қауымды Наурыз мейрамымен құттықтады. Ол бұл күннің тек табиғаттың жаңаруы ғана емес, адамдар арасындағы татулық пен бірліктің, мейірім мен ізгіліктің символы екенін атап өтті. Сонымен қатар қаладағы әлеуметтік нысандардың халыққа қызмет көрсету сапасын арттыру жолындағы еңбектеріне тоқталып, медицина саласы қызметкерлерінің қоғамдағы рөлін ерекше атап өтті.

Сондай-ақ іс-шарада емхананың медициналық директоры Бибінұр Мұхтарқызы сөз алып, ұжым атынан барша тұрғынға ізгі тілегін жеткізді. Ол Наурыз мерекесі – денсаулық, береке мен ұзақ ғұмырдың бастауы екенін айтып, емхана қызметкерлері әрдайым халықтың саулығы жолында еңбек ететінін жеткізді. Ал әйелдер денсаулығы бөлімінің кураторы Ербол Әубәкіров мерекенің мәні мен маңызына тоқталып, ұлттық құндылықтарды ұлықтаудың маңыздылығын атап өтті.

Мерекелік бағдарламаның сәнін келтірген ұлттық өнер көріністері жиналған көпшіліктің көңілінен шықты. Күй күмбірлеп, домбыраның қоңыр үні аулаға ерекше рух сыйлады. Қазақтың әсем әндері шырқалып, ұлттық билер орындалып, көрерменді тәнті етті.

Сонымен қатар көпшіліктің ерекше ықыласына бөленген дәстүрлі тұсаукесер рәсімі де жоғары деңгейде ұйымдастырылды. Бұл рәсімде кішкентай бүлдіршіннің тұсауын Ұлпан Ғалымқызы кесіп, балаға ақ жол, жарқын болашақ тіледі. Қазақы дәстүрдің маңызды элементтерінің бірі саналатын бұл рәсім көпшілікке ерекше әсер қалдырды.

Сондай-ақ мереке аясында ұлттық киімдер байқауы ұйымдастырылып, ерекше сән-салтанатпен киінген қатысушылар көпшіліктің назарын өздеріне аударды. Ең әдемі ұлттық киім киген ер және әйел азаматтар арнайы сыйлықтармен марапатталды.

Шара соңында қонақтарға ұлттық тағамдар ұсынылып, наурыз көже таратылды.

ТАСҚЫНҒА – ТОСҚЫН:
қаладағы проблемалық учаскелер анықталды

Қосшыда биылғы су тасқыны кезеңіне дайындық жұмыстары жан-жақты тексеріліп, проблемалық учаскелер анықталды. Бұл туралы қаланың жұмылдыру дайындығы, аумақтық және азаматтық қорғаныс басқармасының басшысы Марат Оспанов хабарлады.

Жоспарлы тексерулер кезінде қаланың әртүрлі ауданында су тасқыны қаупі бар учаскелер арнайы белгіленіп, қауіп деңгейлері бағаланды. Басқарма мамандары өзара үйлестірілген іс-шаралар жоспарын бекітіп, су тасқынына қарсы қорғаныс құралдарын тексерді.

Су тасқынына дайындық жұмыстары бірнеше бағытта жүргізіледі. Біріншіден, қаланың өзен және арық жүйелерінде бөгеттер мен бөгде заттардың болмауын тексеру маңызды. Бұл су ағынын реттеп, қауіпті аймақтардағы су деңгейінің көтерілуін болдырмауға мүмкіндік береді. Екіншіден, қалалық тұрғын үйлер мен қоғамдық нысандардың төтенше жағдайларға дайындық жағдайы қаралады. Мамандар тұрғындарды алдын ала хабардар ету жүйесін жетілдіріп, эвакуациялау жоспарларын жаңартып жатыр.

Сонымен қатар Қосшы қаласында төтенше жағдайлар кезінде жұмылдыру жұмыстарын жүргізетін арнаулы топтар ұйымдастырылды. Олар су тасқыны қаупі бар аудандарда дереу әрекет етіп, зардап шеккен тұрғындарға көмек көрсетеді. Жауапты мамандардың айтуынша, әр топ қажетті құрал-жабдықтармен, судан қорғайтын қаптармен және арнайы техникамен қамтамасыз етілген.

Қала тұрғындары да өз қауіпсіздіктерін қамтамасыз етуге шақырылды. Мамандар тұрғындарды су тасқыны кезінде жолдарды және қауіпті учаскелерді пайдалану қаупінен хабардар етіп жүр.

Басқарма мамандарының айтуынша, проблемалық учаскелердің көбісі қаладағы төменгі жерлерде және су тораптары жанында орналасқан. Бұл аудандарда су деңгейінің көтерілуі тұрғын үйлер мен инфрақұрылымға тікелей қауіп төндіруі мүмкін. Сондықтан бақылау жұмыстары үнемі жүргізіліп, қажетті шаралар уақтылы қабылданады.

Қосшы қаласында табиғи газға қосылу жұмыстары қарқынды түрде жүргізіліп жатыр. Бұл – өңір тұрғындарының тұрмыс сапасын арттыруға бағытталған маңызды инфрақұрылымдық жоба. Соңғы жылдары қалада халық санының артуы мен тұрғын үй құрылысының қарқын алуы инженерлік желілерді жаңғырту қажеттігін туындатқан болатын. Осы ретте табиғи газ жүйесін енгізу – уақыт талабынан туындаған өзекті шешімдердің бірі.

ТҰРҒЫНДАР ТАБИҒИ ГАЗДЫҢ ИГІЛІГІН ҮГЕЛ КӨРЕДІ

Табиғи газға қосылу алдымен тұрғындар үшін тиімділігімен ерекшеленеді. Бұрын көмір немесе электр қуатына тәуелді болған үйлер үшін бұл үлкен жеңілдік әкеледі. Қыс мезгілінде от жағу, күл шығару сияқты қосымша жұмыстардың қажеттілігі жойылады. Газбен жылыту жүйесі автоматтандырылған, қауіпсіз әрі қолайлы болғандықтан, тұрғындардың күнделікті тұрмысын едәуір жеңілдетеді. Бастысы, үй іші әрдайым жылы әрі таза болады.

Сонымен қатар табиғи газ экологиялық тұрғыдан да тиімді отын түрі саналады. Көмір жағумен салыстырғанда, ауаға таралатын зиянды заттардың көлемі айтарлықтай азаяды. Бұл өз кезегінде Қосшы қаласының экологиялық ахуалын жақсартуға оң әсер етеді. Әсіресе халық тығыз орналасқан аудандарда таза ауа сапасының сақталуы – денсаулық үшін аса маңызды фактор.

Тағы бір маңызды артықшылық – электр желілері мен жылу жүйесіне түсетін жүктеменің азаюы. Бұған дейін көптеген үй электр қуатын пайдаланып жылынғандықтан, қыс айларында желілерге шамадан тыс салмақ түсетін. Бұл көбіне апатты жағдайларға немесе электр қуатының үзілуіне әкеп соғатын. Ал табиғи газға көшу арқылы бұл мәселе біртіндеп шешімін тауып келеді. Нәтижесінде қаланың энергия жүйесінің тұрақтылығы артып, тұрғындарға көрсетілетін қызмет сапасы жақсарады.

Қосшы қаласында жүргізіліп жатқан газдандыру жұмыстары кезең-кезеңімен іске асып отыр. Алдымен магистральдық желілер тартылып, кейін ішкі орамдық жүйелер орнатылуда. Қазір бірқатар тұрғын үй толықтай газға қосылып үлгерді. Алдағы уақытта бұл көрсеткіш одан әрі өсіп, барлық шағын ауданды қамту көзделіп отыр. Жергілікті атқарушы органдар тұрғындардың өтініштері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жұмысты жүйелі түрде жалғастыра бермек.

Фотосурет: Қосшы қаласының әкімдігі

Құрметті Қосшы қаласы және Тайтөбе ауылының тұрғындары мен қонақтары! Наурыз айының 26-29 аралығында Қосшы қаласында «Қауіпсіз үй» атты жергілікті рейдтік жұмыстар өткізілетінін хабарлаймыз.

ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП:
зорлық-зомбылыққа қарсы үн қатыңыз

Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы – ішкі істер органдары қызметінің негізгі бағыттарының бірі. Оның тиімділігі жалпы еліміздегі құқықбұзушылықтардың жай-күйі және мемлекетіміздің болашағын құрайтын отбасы институтының дамуына байланысты.

Іс-шараның мақсатары:
- қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- отбасылық-тұрмыстық қарым-қатынастар саласындағы құқықбұзушылықтардың алдын алу;
- азаматтардың құқығын қорғау.

Бұл рейдтік іс-шаралар әйелдерге қатысты тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға және жолын кесуге, ана мен баланы қорғауға, отбасының қоғамдағы рөлін нығайтуға бағытталған. Сол үшін жұртшылықты ақпараттандыру маңызды.

Осыған орай, отбасы, әйелдер мен балалар мәселелері бойынша «111», «105» бірыңғай мемлекеттік сенім телефондары жұмыс істеп тұрғанын және Ақмола облысы Қосшы қаласы полиция бөлімінің «102» нөміріне, сонымен қатар учаскелік полиция бөлімшелеріне, отбасылық тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының инспекторларына 8 705 529 00 80, 8 702 127 17 67 телефондары арқылы хабарласуға болады.

Үнсіз қалмаңыз! Біз – біргеміз!

Әсел ҚАЛЫБЕКОВА,
Қосшы қаласы ПБ ҚҚБ ОТЗЗҚК тобының әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғау инспекторы,
полиция капитаны

Балалар контентіне баса мән берген дұрыс

Балаларға арналған заманауи контент бүгінде тек көңіл көтеру құралы ғана емес, сонымен бірге тәрбиелік және танымдық әлеуеті зор маңызды ресурсқа айналып отыр. Цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы нәтижесінде балалар смартфон, планшет, теледидар және интернет арқылы күнделікті өмірінің елеулі бөлігін виртуалды ортада өткізеді. Осы жағдай оларға ұсынылатын контенттің сапасы мен мазмұнына деген жауапкершілікті айтарлықтай арттырады.

Қазір балалар контенті жас ерекшелігіне сай, психологиялық тұрғыдан қауіпсіз және құндылықтарға негізделген болуға тиіс. Бала мультфильмдер мен анимациялық өнімдерді көріп қана қоймай, сол арқылы өзіндік дүниетаным қалыптастырады. Әрбір кейіпкер, сюжет пен бейне баланың мінез-құлқына, тілдік қорына және өмірлік ұстанымдарына әсер етеді. Сондықтан ұлттық болмысты дәріптейтін, мейірім, достық, әділдік және еңбекқорлық сияқты қасиеттерді насихаттайтын өнімдер ерекше маңызды.

Ақын Ретбек Мағаздың айтуынша, бүгінде қазақ тіліндегі сапалы балалар контенті әлі де жеткіліксіз. Оның пікірінше, балаларға арналған өнімдердің көпшілігі ересектердің көзқарасымен жасалып, баланың табиғи әлемін толық аша алмай отыр. Бұл – үлкен олқылық. Шығармашыл ортада да, қоғамда да балаларға арналған мазмұнды, заманауи және ұлттық рухпен үйлескен туындылардың тапшылығы сезіледі. Ол қазақ тіліндегі балалар контентін дамыту – жай мәдени мәселе емес, ұлттық қауіпсіздікпен байланысты маңызды бағыт екенін атап өтті.

Бүгінде балалардың ақпарат тұтыну тәсілі түбегейлі өзгерді. Олар тек кітап оқумен шектелмей, YouTube, TikTok, түрлі онлайн платформалар арқылы ақпарат алады. Зерттеулерге сәйкес, бала қай тілде контент тұтынса, сол тілде ойлауға бейім болады. Сондықтан қазақ тіліндегі сапалы мультфильмдер, аудио ертегілер, танымдық видеолар мен ойындардың көбеюі – тілді дамытудың ең тиімді жолдарының бірі.

Алайда мәселе тек контенттің аздығында емес, оның сапасында да жатыр. Көп жағдайда қолданыстағы қазақтілді өнімдердің визуалды деңгейі, сюжет желісі немесе кейіпкерлері қазіргі балалардың қызығушылығына сәйкес келе бермейді. Ал қазіргі буын – динамикаға, сапалы графикаға және шынайы эмоцияға ерекше мән береді. Сондықтан жаңа буын контенті халықаралық стандарттарға сай, заманауи технологиялармен жасалуы қажет.

Бұл бағытта Қазақстандағы «Balapan» телеарнасының атқарып отырған жұмысы ерекше. Тек қазақ тілінде хабар тарататын бұл арна балаларға арналған сапалы контент өндірісін жүйелі түрде дамытып келеді. Арна ұжымы балалардың танымдық және рухани дамуын басты мақсат етіп қойып, анимациялық жобалар санын арттыра түсті. Мысалы, тарихи мазмұндағы «Шоқан» мультсериалы немесе фэнтези жанрындағы «Ақжелкен» жобасы – ұлттық құндылықтарды заманауи форматта ұсынудың жақсы үлгісі.

Сонымен қатар балалардың қауіпсіздігі де басты назарда. Мысалы, табиғи апаттар кезіндегі әрекеттерді үйрететін «111» мультхикаясы балаларға өмірлік маңызды дағдыларды сіңіруге бағытталған. Ал «Дара бала» сияқты жобалар талантты балаларды танытуға мүмкіндік береді. Бұл бастамалар балалар контентінің тек көңіл көтеру емес, тәрбиелік құрал екенін көрсетеді.

Дегенмен цифрлық ортада қауіптер де жоқ емес. Интернетте балаларға арналмаған, бірақ оларға қолжетімді мазмұн көп. Сондықтан ата-аналар баласының қандай контент тұтынып отырғанына мән беруі қажет. Арнайы бағдарламалар мен сүзгілерді қолдану, уақытты шектеу – қазіргі ата-ананың маңызды міндеттерінің бірі.

Сарапшылардың айтуынша, бала күніне орта есеппен экран алдында ұзақ уақыт өткізеді. Бұл оның психикалық және физикалық дамуына әсер етуі мүмкін. Сондықтан ата-ана бақылауы мен дұрыс таңдалған контент – баланың қауіпсіз дамуының кепілі. Мысалы, кейбір ата-ана балалардың интернет қолдануын бақылап, қауіпсіз режимдерді орнатып, олардың жас ерекшелігіне сай ғана контент көруін қадағалап отыр.

Әлемдік деңгейде де балалар контенті үлкен сұранысқа ие. Мәселен, «Baby Shark» сияқты музыкалық бейнелер миллиардтаған қаралым жинап, жаһандық феноменге айналды. Бұл балаларға арналған өнімдердің әсері мен ауқымын көрсетеді. Ал Қазақстанда да «Әлди-әлди» сияқты ұлттық бесік жырларының жоғары қаралым жинауы қазақ контентіне деген сұраныстың бар екенін дәлелдейді.

Жалпы, балаларға арналған заманауи контент – ұлт болашағын қалыптастыратын маңызды фактор. Ол сапалы, тәрбиелік мәні жоғары, тілдік және ұлттық ерекшелікті сақтаған болуға тиіс. Бұл бағытта мемлекет, шығармашыл қауым, ата-ана және қоғам бірігіп жұмыс істегенде ғана жоғары нәтижеге қол жеткізуге болады.

Әсіресе, қазіргі баланың тұлғалық қалыптасуына әсер ететін басты факторлардың бірі – медиа кеңістіктегі ақпарат. Бала мультфильмдер мен бейнематериалдарды көре отырып, кейіпкерлермен өзін салыстырады, сол арқылы мінез-құлық моделін қалыптастырады.

Шын мәнінде бала қандай тілде контент көрсе, сол тілде ойлауға бейімделеді. Сондықтан қазақтілді контент түсіргенде, қазіргі балалардың сапалы графикаға, динамикалық сюжетке және шынайы эмоцияға ерекше мән беретінін ескерген маңызды. Ал бұл бастамалар балалар контентінің тек ойын-сауық емес, тұлға қалыптастыру құралы екенін дәлелдейді.

Қазір интернетте балаларға арналмаған, бірақ оларға қолжетімді контент өте көп. Сол себепті ата-аналардың баланың қандай видеолар көріп жүргенін қадағалауы, уақытын шектеу және арнайы сүзгілерді пайдалануы аса қажет.

Әскери-патриоттық тәрбиенің маңызы зор

Қазіргі жаһандану дәуірінде мемлекеттердің тұрақтылығы тек экономикалық немесе әскери әлеуетпен ғана емес, азаматтарының рухани беріктігімен, елге деген адалдығымен өлшенеді. Осы тұрғыдан алғанда, жастардың бойында патриоттық сана қалыптастыру – кез келген мемлекеттің стратегиялық басымдығы. Қазақстан үшін де бұл бағыт ұлттық қауіпсіздік пен қоғамдық бірліктің маңызды тіректерінің бірі саналады.

Фотосурет: kazakhmys.kz

Әскери-патриоттық тәрбие – жастарды Отанға қызмет етуге дайындайтын, олардың азаматтық ұстанымын айқындайтын кешенді әрі жүйелі үдеріс. Ол тек әскери дағдыларды үйретумен шектелмейді. Алдымен бұл – ел тарихын құрметтеу, ұлттық құндылықтарды бағалау, ата-баба ерлігін үлгі ету арқылы тұлғаның ішкі дүниесін қалыптастыру.

Бүгінде Қазақстанда әскери-патриоттық тәрбие беру ісі мемлекеттік деңгейде жүзеге асырылып келеді. Бұл бағытта орталық және жергілікті атқарушы органдар, білім беру мекемелері, қоғамдық ұйымдар бірлесіп жұмыс істейді. Мұндай кешенді тәсіл жастарды тәрбиелеуде жүйелілікті қамтамасыз етіп, олардың қоғам өміріне белсенді араласуына жол ашады.

Жастар – ел болашағы. Сондықтан олардың бойында Отанға деген сүйіспеншілік пен жауапкершілік сезімін қалыптастыру мектеп қабырғасынан басталуға тиіс. Әсіресе, бастапқы әскери даярлық пәні, әскери-патриоттық клубтар, түрлі жарыстар мен жиындар жастардың қызығушылығын арттырып, оларды тәртіпке, ұйымшылдыққа тәрбиелейді. Осындай іс-шаралар арқылы жас буын тек теориялық білім алып қана қоймай, практикалық дағдыларды да меңгереді.

Әскери-патриоттық тәрбиенің маңызды бөлігі – ардагерлермен кездесу, тарихи орындарға саяхат жасау, әскери ойындарға қатысу. Бұл жастардың тарихи санасын қалыптастырып, олардың ел алдындағы борышын терең сезінуіне ықпал етеді. Сонымен қатар мұндай шаралар ұрпақтар сабақтастығын нығайтып, ұлттық бірегейлікті сақтауға мүмкіндік береді.

Отбасының да бұл үдерістегі рөлі ерекше. Баланың алғашқы тәрбиесі үйден басталатыны белгілі. Сондықтан ата-аналардың патриоттық құндылықтарды дәріптеуі, балаға дұрыс бағыт беруі оның тұлға ретінде қалыптасуына тікелей әсер етеді. Мектеп пен отбасы арасындағы тығыз байланыс әскери-патриоттық тәрбиенің тиімділігін арттыра түседі.

Қазіргі заманда бұл бағыт жаңа мазмұнмен толықтырылып отыр. Ақпараттық технологиялардың дамуы, цифрлық платформалардың кеңеюі патриоттық тәрбиенің әдістерін жаңартуды талап етеді. Виртуалды тренажерлар, әскери симуляциялар, интерактивті сабақтар жастардың қызығушылығын арттырып, білім беру сапасын жақсартады. Сонымен қатар әлеуметтік желілер арқылы патриоттық мазмұндағы контент тарату да өзекті құралға айналып отыр.

Әскери-патриоттық тәрбиенің тағы бір маңызды қыры – дене шынықтыру мен психологиялық дайындық. Шымырлық, төзімділік, батылдық сияқты қасиеттер жас буынның тек әскери салада емес, өмірдің барлық саласында табысты болуына ықпал етеді. Бұл қасиеттер тұлғаның жауапкершілігін арттырып, кез келген қиындыққа қарсы тұра білуге үйретеді.

Халықаралық тәжірибе көрсеткендей, патриоттық тәрбие жүйелі түрде жүргізілген елдерде қоғам тұрақты, ал жастар белсенді келеді. Көптеген мемлекет бұл бағытты ұлттық саясаттың маңызды бөлігі ретінде қарастырып, білім беру жүйесімен тығыз байланыстырады. Қазақстан да осы үрдісті ұстана отырып, өзіне тән ұлттық ерекшеліктерді ескере отырып, тиімді модель қалыптастырып отыр.

Сонымен қатар әскери-патриоттық тәрбие – тек әскери қызметке даярлау емес, азаматтық жауапкершілікті қалыптастыру құралы. Жастар ел дамуына өз үлесін қосуға дайын, белсенді, саналы азамат ретінде қалыптасуға тиіс. Бұл – мемлекеттің ұзақ мерзімді дамуының кепілі.

Толықтай алғанда, әскери-патриоттық тәрбие – қоғамның рухани негізін нығайтатын, ұлттық бірлікті қамтамасыз ететін маңызды құрал. Ол жастарды Отанын сүйетін, ел мүддесін қорғай алатын, жауапкершілігі жоғары азамат етіп тәрбиелеуге бағытталған. Осы бағыттағы жүйелі жұмыс Қазақстанның болашағын айқындайтын негізгі факторлардың бірі болып қала бермек.

Бетті дайындаған **Еркеғали БОЛАТҰЛЫ**

Ел жастарына ерекше қамқорлық жасалған

Қазақстанның болашағы қашан да жастармен тығыз байланысты екені анық. Бүгінде ресми статистикаға сүйенсек, елімізде жастар жалпы халықтың шамамен 20,2 пайызын қамтиды. Бұл – қоғамның елеулі әрі белсенді бөлігі. Демек елдің әлеуметтік-экономикалық дамуы, саяси тұрақтылығы мен мәдени өркендеуі осы буынның әлеуетіне тікелей тәуелді.

Жастар – мемлекеттің стратегиялық ресурсы ғана емес, сонымен бірге бүгінгі күннің нақты қозғаушы күші. Олар жаңа идеялардың генераторы, инновация мен прогрестің бастаушысы. Сондықтан мемлекет тарапынан жастарға жан-жақты қолдау көрсету – кез келген ел үшін басым бағыттардың бірі. Қазақстанда да бұл мәселе жүйелі түрде қолға алынып, бірқатар маңызды бағдарлама мен заңнамалық бастамалар жүзеге асырылып келеді.

Еліміздегі жастар саясатының құқықтық негізі 2015 жылғы 9 ақпанда қабылданған «Мемлекеттік жастар саясаты туралы» заңмен бекітілді. Аталған құжатқа сәйкес, жастар санатына 14 пен 29 жас аралығындағы азаматтар кірген болатын. Алайда уақыт өте келе қоғамдағы өзгерістер мен жастардың әлеуметтік рөлінің артуына байланысты бұл жас шегі қайта қаралды. Нәтижесінде, қазір 35 жасқа дейінгі азаматтар да жастар қатарына енгізілді. Бұл өзгеріс жастардың мүмкіндіктерін кеңейтіп, мемлекеттік бағдарламаларға қатысу аясын ұлғайтты.

Мемлекеттік жастар саясатының негізгі мақсаты – жастардың рухани, мәдени, білім беру және кәсіби тұрғыдан толыққанды дамуына жағдай жасау. Сонымен қатар олардың қоғам өміріне белсенді араласуына, шешім қабылдау үдерістеріне қатысуына мүмкіндік беру де маңызды міндеттердің бірі саналады. Бұл бағытта жастардың құқығын қорғау, олардың заңды мүдделерін қамтамасыз ету, әлеуметтік қолдау көрсету мәселелері ерекше назарда.

Жастар саясаты белгілі бір қағидаттарға сүйеніп жүзеге асады. Олардың қатарында конфессияаралық келісім, этносаралық толеранттылық, ұрпақтар сабақтастығы, отбасылық құндылықтарды дәріптеу бар. Бұл қағидалар қоғамдағы тұрақтылықты сақтауға және жастардың дұрыс бағытта қалыптасуына ықпал етеді. Сонымен бірге жастардың бойында патриотизм, азаматтық жауапкершілік, еңбекқорлық сияқты қасиеттерді қалыптастыру да негізгі мақсаттардың бірі.

Қазақстанда жастарды қолдауға бағытталған бағдарламалар кешені кең ауқымды қамтиды. Атап айтқанда, сапалы білім беру, денсаулық сақтау жүйесін дамыту, жастарды жұмыспен қамту, кәсіпкерлікті қолдау, тұрғын үймен қамтамасыз ету бағыттары басымдыққа ие. Сонымен қатар сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, экологиялық сананы дамыту, талантты жастарды қолдау және мәдени-рухани дамуға жағдай жасау да назардан тыс қалмаған.

Соңғы жылдары жастар саясатын институционалдық тұрғыдан дамытуға ерекше көңіл бөлінді. 2021 жылы елімізде 209 өңірлік жастар ресурстық орталығы, 218 жастар ісі жөніндегі кеңес, сондай-ақ кәсіпорындар мен білім беру ұйымдарында 897 жастар комитеті жұмыс істеді. Бұл құрылымдар жастармен тікелей байланыс орнатып, олардың мәселелерін жедел шешуге мүмкіндік береді.

Жастарды қолдаудың маңызды тетіктерінің бірі – арнайы ұлттық жобалар. Соның ішінде «Тәуелсіздік ұрпақтары» жобасы ерекше орын алады. Бұл бастама жастардың даму индексін қалыптастыру, талантты жастарға гранттар беру, отбасылық құндылықтарды нығайту сияқты бағыттарды қамтиды. Сонымен қатар 2023-2029 жылдарға арналған мемлекеттік жастар саясатының тұжырымдамасы қабылданып, онда жастардың өмір сапасын арттыруға бағытталған нақты индикаторлар белгіленді.

Жастар арасындағы өзекті мәселелердің бірі – жұмыспен қамту. Әлеуметтік зерттеулер нәтижесіне сәйкес, еліміздегі жастардың шамамен 40 пайызы тұрақты жұмыс табуда қиындықтарға кезігеді. Бұл мәселені шешу мақсатында «Жастар тәжірибесі», «Алғашқы жұмыс орны», «Ұрпақтар келісімшарты» сияқты бағдарламалар іске асырылып келеді. Аталған жобалар жастарға алғашқы еңбек тәжірибесін жинақтауға, кәсіби дағдыларын жетілдіруге мүмкіндік береді.

Мәселен, «Жастар тәжірибесі» бағдарламасы аясында жас мамандар 6 айдан 12 айға дейін жұмыс істеп, тәжірибе жинақтай алады. Бұл олардың еңбек нарығында бәсекеге қабілеттілігін арттырады. Сонымен қатар қысқамерзімді оқыту курстары, онлайн білім беру платформалары арқылы жастар жаңа мамандықтарды игеріп, өз мүмкіндіктерін кеңейте алады.

NEET санатындағы жастар мәселесі де күн тәртібінен түскен жоқ. Яғни жұмыс істемейтін, білім алмайтын және кәсіби даярлықтан өтпейтін жастардың үлесін азайту мақсатында арнайы шаралар қолға алынған. Бұл бағытта жастар ресурстық орталықтары кәсіби бағдар беру жұмыстарын жүргізіп, бос жұмыс орындары жәрмеңкелерін ұйымдастырып жатыр. Сонымен қатар гранттық қаржыландыру арқылы жастардың кәсіп бастауына қолдау көрсетіліп келеді.

ЖӘҢГІР ХАННЫҢ БІЛІМ ЖОЛЫ

Кез келген қаржылай шығын
егер ол кез келген басқалай
жақсы, тіпті шапағатты істен гөрі
жастарды оқытуға жұмсалар болса,
жүз есе қайтарым береді.

Жәңгір Бөкеев

1826 жылдың күзінде Жәңгір Мәскеуге барып, І Николай императордың тәж кию салтанатына қатысты. Қазақ хандарынан бірінші болып зайыбы Фатима ханшаны бірге ала барды. Ресейдің қол астында отырып, сырт мемлекет мәртебесіндегі депутациямен келген Жәңгірді үкімет хаттамалық дерлік рәсіммен қабылдап, Еуропа билеушілеріне лайықталған сый-құрметтің бір ұшығын көрсетті.

Мәскеудің ресмилігі мен салтанатын түгесіп, еліне қайтқан Жәңгір қазанның 13-і күні Қазан қаласына жетті. Жол соққан ордалықтар шаһардың шетіндегі татар слабодкасындағы Мұса көпестің үйіне түсті. Дүбірлі жиыннан асыл тасты алтын медальмен оралып келе жатқан қазақ ханына Қазан қаласының азаматтық губернаторы Роден арнайы келіп сәлем берді. Жәңгірдің бұл сапардағы ойы Қазан университетіне соғу болатын, келесі күні университет табалдырығын аттады. Университет ректоры Карел Федорович Фукс орыстанған неміс болатын, медицина профессоры бола тұра, әдебиет, тарих және этнографияға ден қойған білімді кісі еді. Әйелі Александра Алехтина өлең жазатын, Еділ бойының халықтарының салт-дәстүрін білетін көкірегі ояу жан еді.

Ректор ханға білім ордасын аралатып көрсеткенде хан өзінің араб, парсы, татар тілдерін еркін меңгергендігін көрсетті. «Мәртебелі хан, біздің университетте болғаныңыздан естелік ретінде Хиуа ханы Әбілғазының түрік шежіресін сыйға тартуға рұқсат етіңіз» деп жаңа басылып шыққан кітапты ұсынды.

Тілмаштың жасаған жұмысы парсы Александр Қазымбекпен танысып, глобус бойынша сұрақ қойып, ректор Фуксты, білімдар Қазымбекті, атақты математик Лобачевскийді таңдандырды. Қоштасарда Жәңгір өзінің екі ұлы – Ескендір мен Зұлқарнайы тезірек ер жетіп, осы университетте білім алса деген арманын айтты. Орынборда кеден директоры Генстің қоластында оқып жүрген ағайын інілерін де осында жібермек ниетін білдірді.

«Біздің қазаққа да бір нәрсеге ден қойып, білім алып, қараңғылықтан шығатын кез жетті, бұл істің бастамасын мектеп ашу арқылы жүзеге асырғым келеді», - деп толқып сөйледі.

Қазақ ханы мен Қазан ғалымдары арасындағы осы таныстық ұзақ мерзімді сыйластыққа ұласты. 1827 жылы 3 мамырда университетке ректор болып тағайындалған Лобачевский геометрия ғылымымен қатар, шығыс әдебиетінің білгірі, жан-жақты ғалым еді. 1844 жылдың мамырында Жәңгірді университеттің Ғылыми Кеңесінің мүшесі атаққа тек хандық беделі ғана емес, университет кітапханасына араб, парсы, түрік тіліндегі көне қолжазбаларды сыйға тартқан мәрттігі үшін лайық санаған. Осы сапарында Жәңгір ректор Фукстың өз үйінде мейман болды.

Жәңгір патшадан салдыруға рұқсат алып келе жатқан сарайының болашағын ойлап, Фукстың тұрағына өте көп көңіл бөлді. Ол кезде аса зерек хан орыс тілінде еркін сөйлеп, еуропаша тілдесіп, Фукс мырзамен сыйластығы еш үзілмеді. «Казанский вестник» журналына мақала жазып, оны ханға салып жібергеніне риза болған хан құндызбен көмкеріліп тасталған қазақы бөркін, ақ киізден сырылған сұлтан қалпағын сыйға жіберген.

1826 жылы Университетте кездескеннен бастап өмірінің соңына дейін сыйлас, бір-біріне қайырымдас жандар болып өткен тағы бір адам – профессор Федор Эрдман ханның өзіне жазған хаттарына қарап, профессор кейде Жәңгірді қырдың билеушісінен гөрі ғылыми қауымның кемел кеңесшісіне балайтын.

1839 және 1844 жылы Қазанда болғанда, генерал-майор Жәңгір университет кітапханасына шығыс қолжазбаларын, оның ішінде қазақ ұлтының тұңғыш тарихшысы деп танылған Мырза Хайдар Дулатидің парсы тілінде жазылған моғол хандарының жылнамасы – «Тарихи-Рашиди» қолжазбасын жеткізген болатын. Сол кітап қазақ оқырмандарына бір жарым ғасырдан соң өзбек тілінен аудару арқылы жетті.

1844 жылдың 19 шілдесінде Қазан оқу округінің қамқоршысы М. Мусин-Пушкин университет Кеңесінде Халық ағарту министрі шілденің 4-і күні №6282 бұйрығымен Ішкі қазақ ордасының ханы, генерал-майор Жиһангер Бөкеевті Қазан университетінің құрметті мүшесі етіп бекіткенін хабарлады.

«Ғылымға сіңірген еңбегі үшін» деп берілген дипломды хан өзі алған әскери атақтар мен ордендерден де жоғары қабылдады. Одан кейін Бұқара жағынан араб, парсы және түрік тілінде жазылған көне қолжазбаларды университетке жеткізіп тұрды.

Ханның шығыстанушы Мирза Александр Қазымбекпен байланысы әлемдік ғылымға үлес болып қосылған Мұхтасар кітабының жарыққа шығуымен ерекшеленеді. Түрік-татар тілінің профессоры, Санкт-Петербург ғылым академиясының корреспондент мүшесі, Лондондағы Ұлыбритания және Ирландия королдігі азиялық қоғамының және ондаған ғылыми қоғамдардың мүшесі Қазымбектің редакторлығымен шыққан бұл еңбек Жәңгірдің де атын алысқа әйгіледі.

1845 жылы Қазан қаласында басылып шыққан Мұхтасар осы басылымына дейін еш жерде классикалық шығарма ретінде толық күйінде жарық көрмеген болатын. Қазымбек Мұхтасардың бірнеше жүз данасын Еуропа ориентелистеріне жіберді. Кітаптың титул бетінде «Аса мәртебелі, жоғары дәрежелі Жәңгір Бөкеевке, генерал-майор мырзаға және түрлі ордендер ковалері мен Императорлық Қазан университетінің құрметті мүшесіне Александр Қазымбек ілтипатпен арнайды» деген сөздер жазылды.

Жәңгір ескіше жақсы білімді болғандықтан Мұхтасар басылып шыққан соң Қазымбек ханға қолқа салып, бірлесіп «Мұхамедияны» шығарсақ деген ұсыныс айтты. Бірақ ол істі қолға алуға ханның өзі үлгермеді.

Еуропа мен Ресейге әлі белгісіз, қазақ мемлекетінің бастауының бірден-бір дереккөзі «Тарихи-Рашидиді» Жәңгірден бұрын қазақта ешкім оқыған да, оның құнды тарихнама екенін білген де емес. 1860 жылы Шоқан Уәлиханов Қашғар саяхатынан кейін Петербургте Дулатидың қолжазбасын пайдаланады. Қазан университетінің шығыстану бөлімшесі Ресей ғана емес, бүкіл Еуропадағы ғалымдардың алдында ең құрметті орында тұрды. Бұл бөлімше 1845 жылы Санкт-Петербург университетінің шығыс тілдері факультеті болып, Ресей астанасына көшірілді. Жәңгір жинаған мұралар Нева жағасына ауысты, солардың бірі жиырма жыл бұрын Жәңгір тапсырған Дулати шежіресі Шоқанның терең зерттеулері үшін кәдеге асты.

Жәңгір мен Шоқан секілді екі тұлғаның бейне пошымдары қазақтың ұлы ханы Абылайдың бейнесін жасауға қолданылған.

Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде ақмолалық Құдайберген Қасенов неміске тұтқынға түсіп, «Мили Түркістан» комитетінде қызмет атқарған. Комитетте газет шығарушы қазақ ақыны Мәжит Айтбаев деген кісі «Абылай» дастанын жазған. Кітабын ханның суретімен безендіруді ойлайды да Құдайбергенге өтініш жасайды. Жәңгір хан мен Шоқанның суретін қатар қойып, Жәңгір – Әбілхайырдың шөбересі, Шоқан болса, Абылайдың шөбересі болғандықтан «Шоқанның бейнесін Жәңгірдің киіміне үйлестіріп көрсек, қалай болады?» деген ұсыныс жасаған. Сонымен Құдайберген киім үлгілерін ауыстырып, түрін сұстылау қылып, омырауына белгі тағып, Абылайдың суретін дайындаған.

Бітірген оқуы болмаса да Жәңгір жазу-сызуға сауатты болған. Орыстың мерзімді баспасөзін тұрақты оқыған. Әсіресе, «Северная пчела» журналы мен «Библиотека для чтения» жинағын жіберместен қадағалайтын.

Хан алдыратын газет-журналдарының өзіне кешікпей келуі үшін Астрахан губерниясына қарасты Чернояр почта кеңсесі мен Жасқұс арасында тоқтаусыз пошта байланысын жолға қойған.

Ханның кітап сөресінде 200-ден аса татар, араб, түрік тілдеріндегі кітаптар тұрды. Дулати қолжазбасы, Әбілғазы шежіресімен қатар, 4 томдық ұлы Петр тарихы, Ресей империясының атластары мен 15 томдық энциклопедиялық лексикондар, 1842 жылы шыққан 16 томдық заңдар жинағын жиі парақтайтын.

Шинкельдің «Архитектура XIX века» сәулетінен өзінің Жасқұстағы және Торғындағы жаздық резиденциясына сән іздеді.

1824 жылы Неплюев училищесі ашылғанда Фатиманың інісі Әміржан Құсайынов пен Шөкі сұлтанның баласы бар ордалық жастарды орналастырды. Училищеде білім алу үшін сұлтандардан Көшекқали Шығаевты, Көпбосын Қараұыловты, басқаларға үлгі болсын деп өз ұлы Зұлқарнайды аттандырды.

Уақыт өтіп жатты, сұраған оқуларына кедергісіз түсіруге уәде берген патшадан барған балалардың білімінің төмендігін орынсыз санап, Жәңгір мектеп ашуға бел байлайды. Оған арнап өз қаражатына үй салдырды.

Ру билеушілеріне үндеу арнап, қазақ үшін білімнің пайдасы мен маңызы туралы кең ой толғады. «Биылғы жылы мен ордада мектеп ашуды ұйғарып отырмын. Баласын қолжетерлік ақыға оқытуға ниет білдіргендердің бәрі маған өтініш берсін», – деді.

Жәңгір мектебі 1841 жылы 6 желтоқсанда ашылды. Қазақ даласында қала училищелерінің үлгісімен салынған парталы, тақталы тұңғыш мектептің қоңырау қағу салтанатына қатысқан Орынбор, Шекара комиссиясының шенеуніктері таңданысын жасыра алмады. Алдымен Хакім молда құран оқып, табалдырық аттап, шәкірттерге шашу шашылды.

Қазақтың жас балалары орыс, араб, парсы, қазақ тілінде және қазақшадан орысшаға, аударуға, математика, географиядан бастапқы білімге және мұсылмандық ережелер оқытылатын болды.

Мектеп табалдырығын аттаған 25 оқушының ең кішілері – Жәңгірдің өз балалары, 7 жастағы Ысмайыл мен Ыбырайым болды. Жеті бала мектеп жанындағы жатақта, қалғандары үйден келіп оқыды. Хан өз қаражатынан әр жылы 8-15 баланың оқу шығынын көтерді. Қазақ жеріндегі тұңғыш интернат-жатақ Жәңгір мектебі жанынан ашылды.

Меңгеруші қызметіне Константин Ольдекоп тағайындалды. Он жыл ұстаздық еткен осы Константин Петровичтің есімі көпке дейін орда халқының жадында жүрді. Мұсылман дінін оқытуға хакім молда тағайындалды.

Мектеп қамқоршысы да, алғашқы инспекторы да Жәңгірдің өзі болды. Жыл сайын 6 желтоқсанда мектепте салтанат ұйымдастырылды. 1843 жылы хан мектепке орда сұлтандарын, билерін, старшындарын шақырды. Оқушылардан сынақ алу үшін мектепке келді. Балалар мектеп залында оларды сапқа тұрып қарсы алды.

Сынақ алу дін хадистерін білу және шығыс тілдері бойынша басталды. Одан соң орыс тілінен, арифметикадан, тарих пен географиядан білімдері тексерілді.

Жәңгір мектебін бітірген шәкірттердің білімдері Неплюев кадет корпусына түсуге жеткілікті болды. 1845 жылы дайындығы жеткілікті балаларды Орынборға аттандырды. Ол мереке-той ретінде өтті. Ханның өзі жиналған 80 кісіні бастап, бес шақырымдай жүрген соң, жол болып, аман жүруге тілек айтып, бата қылып қоштасты.

Жәңгір Орынбордағы Неплюев училищесімен тығыз қатынаста болды. Корпус түлектері 6 жыл оқып, үш түрлі әскери шенмен шығатын. Әлеуметтік тегі қарапайым, бірақ оқуды жақсы бітірген жастарға хорунжий, білімі орташаларға зауряд хорунжий атағы берілетін. Ал үлгерімі жақсы жас сұлтандар сотник шенімен шығатын.

Мұхамедсалық Бабажанов, Зұлқарнай Нұралыханов, Арыстангерей Меңдігереев, Мырзағали Санырықов, Жүсіп Ниязов, Мұхаметжан Бекмұхамбетов – сол 1845 жылы Орынборға алғашқы келген қазақ жастары еді. Оның ішінде Петербургте тәрбиелеуге мүмкіндігі бола тұра, үлгі ету үшін жіберген хан баласы Ысмайыл да болды.

Түлектерін осындай дәрежеге жеткізген Жәңгір мектебі негізінен ханның өз қаражаты есебінен ұсталды. Ол қайтыс болғаннан кейін Орда халқынан жиналатын зекет сомасынан алуға рұқсат алды. Ал 1848 жылдан бастап патша жарлығы бойынша қазынадан жылына 1404 рубль қаржы бөлініп тұрды.

Мемлекеттің билігі өзіне қалған Ольдекоп ата-аналарында қаражаты жоқ орыс балаларын қабылдай бастады. Бір жағынан орыс балаларымен қатар оқыса, қазақ шәкірттері орыс тілін тезірек үйренеді.

1866 жылы Бөкей ордасында Жәңгір мектебінің үлгісімен 7 мектеп ашу туралы Мемлекеттік кеңестің қаулысы шықты, әр мектептегі шәкірттің саны 25 бала болып белгіленді.

Мектептердегі оқу курсы бастауыш білім деңгейіне сай, негізінен қазақ және орыс тіліндегі оқып-жазу, арифметиканың төрт амалын үйретумен шектелді. Әр мектептегі 25 бала толық мемлекет қарамағында оқыды, жылытатын үй, тегін тамақ пен төсек орын берілді, жағдайы қиын шәкірттер киіммен қамтамасыз етілді. Ішкі орда мектептерін басқаратын ерекше инспектор болды. Кезінде ағартушылық жұмысты Ыбырай Алтынсариннің Торғай даласынан емес, нақ осы Бөкей ордасынан бастағысы келгені белгілі.

Ыбырайдың жазған «Қазақ хрестоматиясы» екі мың данамен шығарылып, Бөкей ордасының, Орал және Торғай облыстарының мектептеріне жеткізілді. Жәңгір 1841 жылы Жасқұста алғашқы мектеп ашқан жылы Қостанай өңірінде Ыбырай Алтынсарин дүниеге келген болатын.

1845 жылы хан ұлы Ысмайылды Неплюев корпусына бергенде Балғожа би немересі Ыбырайды Орынбордағы дайындық курсына берген екен. Ұлтын өнер-білімге жетелер кезде екі тұлғаның ой-ниеттері де орайлас шықты.

1846 жылы наурызда Ордаға келген Орынбор губернаторы В. Обручев оқушылардың орнын сипап қалды.

Уақытша кеңестің басшысы Әділ Бөкейхановқа: «Жиһангер Бөкеевичтің мектеп ашқан бастамасы бүкіл Орынбор өлкесіне үлгі, Петербург ұлықтарына, Қазан оқымыстыларына аян. Маған бүгін мектепке оқуға тиіс балалрдың және Кадет корпусында жүрген жастардың тізімін беріңдер, тез арада оқуды жалғастырыңдар», – деді.

1879 жылы Жәңгір мектебі Халық ағарту министрлігіне қарасты екі кластық училище болып құрылды. Мектеп үйін жөндеуге жыл сайын 100 рубль бөлінді. 1886 жылы орда мектептерге инспектор болып А.Е. Алекторов келді. 25 жастағы жігіт мұндағы білім ұяларын Ресейдегі мектеп деңгейіне жеткізуге тырысып, тозығы жеткен мектеп алдында тұрып, «ханның ісі өшпейді, бұрынғыдан да жасампаз бола береді» деп серт берді.

Жәңгір мектептерін 8 жыл бойы басқарып, тәжірибе жинақтаған Алекторов 1894 жылы Торғай облысына барып, Ыбырай ісін жалғастырды. 1904 жылы Семей губерниясының халық училищелерінің директоры болды, 30 жыл ғұмырын қазақ елінің оқу ісіне арнады, Жәңгірді үлгі тұтты. Байтоқ жыраудың Жәңгір ханға арналған өлеңін орыс тіліне аударып, Қазан университетінің баспасынан шығартты.

1894 жылы Хұсни Нұрлыханова қыздарға арналған тұңғыш жеке мектеп ашты. Алғашқы қоңырауға 8 қазақ қызы келсе, қараша айында олардың қатары 14-ке жетті. Орда мектептері 19-ғасырдағы қазақ жеріндегі ең үлгілі оқу орны деп есептелді. Жәңгір мектебінде алғашқы 50 жылда 2 мың бала сауат ашып, 250-і толық курсын бітіріп шықты. 1905 жылы екі кластық мектеп төрт кластық мектепке айналды. 70 оқушы жататын тұңғыш интернат үйі ашылды. 1908 жылы бастауыш мектеп мұғалімдерін дайындайтын екі жылдық курс ашылды.

1920 жылы Қазақстандағы тұңғыш педагогикалық жоғары оқу орны – Бөкей ағарту институты ашылды. Институттың 11 оқытушысының алтауы жоғары білімді маман болды.

Қазақтың әр ханының өз жолы бар. Қасым ханның қасқа жолы, Есім ханның ескі жолы, Абылайдың азаттық жолы, Кенесарының күрес жолы.

Жәңгір ханның білім жолы. Жәңгірдің білім жолына басқа еш хан таласа алмайтын білім даңғылы көмескі тартпақ емес. Осы білім жолында Ордадан ешбір хандар тарихында болмаған Жәңгірдің өзі бастаған 5-6 генерал шықты. Оның ішінде Ғұбайдолла толық генерал (инфантерия). Мәскеудің Кремльдегі Георгий залында «Балқан соғысының батыры» деген аты ойылып жазылған.

Сонымен қатар Әлихан бастаған Мемлекеттік Думаның мүшесі, қайраткерлер: Ғұмар Қараш, Салық Бабажанов бастаған ғалымдар, Дәулеткерей, Шәңгерей бастаған күйші, ақындар, Шәді төре секілді Шығыстың шайырлары шықты.

Міне, Жәңгірдің білім жолы!

Ерғали ДІЛДӘБЕК,
Ақмола облысы Қосшы қаласы
мәслихатының депутаты

УГРОЗА ПАВОДКОВ ПРИБЛИЖАЕТСЯ

С наступлением весны в Казахстане всё более актуальной становится угроза паводков. Резкое таяние снега и обильные осадки приводят к повышению уровня рек и возможным затоплениям. Власти и экстренные службы по всей стране активно проводят работы по расчистке территории, укреплению берегов и обеспечению безопасности населения. В этом контексте важным объектом контроля остаётся и город Косшы, где предпринимаются дополнительные усилия для предотвращения подтоплений и минимизации возможных рисков для жителей.

Можете посмотреть через QR

Прокурор города Косшы Д.Избасаров совместно с представителями местных исполнительных органов и подрядных организаций ознакомился с ходом работ по вывозу снега на территории города, проводимых в целях предупреждения паводков. На встрече были обсуждены текущие меры по уборке снега с улиц и дорог, а также работа по подготовке инфраструктуры города к возможным весенним паводкам. Учитывая последние погодные условия, которые могут способствовать резкому таянию снега, особое внимание было уделено проблемным районам, подверженным наибольшему риску подтоплений.

По результатам осмотра были даны конкретные поручения местным исполнительным органам и подрядным организациям по усилению работ по вывозу снега, а также по организации дополнительных мероприятий для предотвращения угрозы подтопления. Прокуратурой города было подготовлено соответствующее представление. Также было подчеркнуто, что все работы будут находиться под пристальным контролем прокуратуры и других контролирующих органов, чтобы гарантировать выполнение всех предписаний в срок и с должным качеством. Специалисты призвали к максимально эффективному взаимодействию всех заинтересованных сторон, включая общественные организации, чтобы объединёнными усилиями предотвратить возможные негативные последствия.

Фото предоставлено ОЧС

Стоит отметить, что сотрудники отдела по чрезвычайным ситуациям также активно участвуют в процессе подготовки города к возможным паводкам. В частности, они проводят разъяснительную работу среди жителей, информируя их о возможных рисках подтоплений и мерах предосторожности. Особое внимание уделяется населённым пунктам, расположенным в низменных районах, где вероятность затоплений наиболее высока. В ходе встреч и информационных кампаний специалисты ЧС разъясняют, как правильно действовать в случае паводка, куда обращаться за помощью, и какие первоочередные меры необходимо предпринимать для минимизации ущерба.

Также в рамках работы с населением сотрудники ЧС проводят обучающие мероприятия для местных жителей, где рассказывают о правилах безопасного поведения во время паводков, а также о том, как подготовить дом и имущество к возможному затоплению. Такие мероприятия особенно важны для людей, которые живут в зонах с повышенным риском, где подтопления могут произойти внезапно.

Сотрудничество с местными властями и подрядными организациями в этом направлении имеет ключевое значение для предотвращения возможных катастрофических последствий. Все действия направлены на максимальное снижение рисков для жизни и здоровья людей, а также на минимизацию ущерба для городской инфраструктуры.

В свою очередь, сотрудники по чрезвычайным ситуациям будут продолжать активно мониторить развитие ситуации и в случае необходимости оперативно реагировать на любые изменения гидрометеорологической обстановки.

КОНТРОЛЬ С ВЫСОТЫ

В Акмолинской области, готовясь к весеннему половодью, внедрена современная система авиационного мониторинга. По поручению акима региона Марата Ахметжанова развернута «Единая инфраструктура дронов», ставшая ответом на капризы природы. В настоящее время эскадрилья из 20 беспилотников наблюдает за ключевыми водными артериями и населенными пунктами.

Как рассказала главный специалист Digital Aqmola Сауле Сембаева, мониторинг осуществляется циклично и охватывает уязвимые участки территории. По ее словам, дроны поднимаются в воздух каждые два часа, начиная с 8 утра, фиксируя изменения в ледовой обстановке или уровнях воды. В объективы попадают 18 важных населенных пунктов, среди которых особое внимание уделяется Талапкеру, Атбасару и Жибек Жолы».

Интеграция видеопотоков в систему «Smart Aqmola» позволяет экстренным службам оперативно получать информацию о паводковой ситуации, минимизируя задержки и искажения данных, что помогает принимать решения в реальном времени. Мониторинг выполняется не только в период паводков, но и в долгосрочной перспективе для повышения безопасности региона.

После завершения паводкоопасного периода дроны будут перенаправлены в районные центры для регулярного контроля инфраструктуры, санитарного состояния и территорий. Помимо мониторинга уровня рек, беспилотники также будут отслеживать состояние уборки снега и инфраструктуры круглый год. Такая система позволяет ДЧС своевременно реагировать на угрозы еще на ранних стадиях.

Развертывание такой системы стало особенно актуальным на фоне сложных гидрологических прогнозов, учитывая глубокое промерзание почвы в отдельных районах до 155 см, что затруднит впитывание талых вод в грунт. В этих условиях дроновая система помогает эффективно отслеживать ситуацию и предотвращать последствия. Опыт Акмолинской области по созданию единой инфраструктуры дронов уже получил признание и внедряется в других регионах страны, показывая свою эффективность в обеспечении прозрачности и управляемости в период паводков.

Фото с официального сайта РСК

УСТУПИ ДОРОГУ, ИЛИ...

Когда на улицах Косшы раздаётся сирена спецтехники, водители оказываются перед простым, но жизненно важным выбором – уступить дорогу или продолжать движение. В один из таких дней сотрудники СПЧ-35 отдела чрезвычайных ситуаций совместно с городской полицией вышли на рейд под названием «Уступи дорогу». Цель была простой, но критически важной: убедиться, что горожане соблюдают правила и готовы предоставить преимущество автомобилям экстренных служб, когда каждая секунда на счету.

На одной из центральных улиц города патруль заметил, как водитель легкового автомобиля сначала замедлил движение, но затем решил продолжить путь, не пропустив пожарную машину с включёнными сиренами. Сотрудники оперативной службы остановили его для беседы. «Вы видели сирену и мигающий свет?» – спросил один из инспекторов. «Да, но я подумал, что до перекрёстка успею проехать», – признался водитель. «Каждая секунда важна, – пояснил инспектор, – в случае экстренной ситуации промедление может стоить жизни».

Другой водитель, увидевший спецтехнику, остановился и открыл окно. «Я всегда пропускаю машины спасателей, но сегодня услышал ваш рейд и понял, что важно не просто соблюдать правила, а действительно быть внимательным», – сказал он. Сотрудники поблагодарили водителя за сознательность и разъяснили, почему своевременное предоставление преимущества спецтранспорту имеет жизненно важное значение.

Основной задачей рейда стало обеспечение беспрепятственного движения автомобилей экстренных служб. Даже небольшая задержка может привести к серьёзным последствиям – при пожаре, ДТП или другой чрезвычайной ситуации. Водители и пешеходы становились участниками разъяснительных бесед, где сотрудники оперативных служб подчёркивали: «Пропуская спецтранспорт, вы помогаете спасти жизни».

Рейд «Уступи дорогу» показал, насколько важна культура безопасного движения. Регулярная проверка дисциплины на дорогах и разъяснительная работа помогают формировать ответственное отношение к правилам. «После сегодняшнего рейда буду внимательнее на каждом перекрёстке», – поделился один из участников движения. Соблюдение правил дорожного движения в отношении спецтранспорта напрямую влияет на безопасность горожан и обеспечивает бесперебойную работу экстренных служб, делая Косшы безопаснее для каждого его жителя.

Можете посмотреть через QR

В Казахстане вступили в силу изменения в Уголовный кодекс, разработанные и принятые по поручению Главы государства по ужесточению наказания за физическое насилие и угрозы в адрес медицинских работников. Что конкретно изменилось и как теперь будут защищать тех, кто каждый день рискует своей жизнью ради наших?

ЗА НАСИЛИЕ – СРОК

По официальным данным, они предусматривают введение в УК новой статьи, устанавливающей уголовную ответственность за посягательство на жизнь, здоровье и безопасность медицинских работников, а также водителей бригад скорой медицинской помощи при исполнении ими служебных обязанностей.

Изображение из открытых источников

В соответствии с нормами документа:

- за угрозу применения насилия, предусматривается наказание в виде штрафа от 200 до 500 месячных расчётных показателей (МРП), либо исправительных работ в том же размере, либо общественных работ до 300 часов, либо ограничения или лишения свободы сроком до 2 лет;
- при совершении указанных деяний при отягчающих обстоятельствах наказание ужесточается и составит от 2 до 3 лет ограничения или лишения свободы;
- при применения насилия не опасного для жизни и (или) здоровья, предусматривается наказание в виде штрафа от 500 до 1000 месячных расчётных показателей (МРП), либо исправительных работ в том же размере, либо общественных работ до 600 часов, либо ограничения или лишения свободы сроком от 2 до 3 лет ограничения или лишения свободы;
- применение насилия, опасного для жизни и здоровья, будет наказываться лишением свободы на срок от 5 до 10 лет, а при наличии отягчающих обстоятельств — от 7 до 12 лет.

Одновременно с законодательными изменениями в медицинских организациях внедряются дополнительные меры безопасности для медиков на рабочих местах: в среднесрочной перспективе планируется оснастить более 2,1 тыс. фельдшеров видеожетонами, установить тревожные кнопки в 636 приёмных отделениях, интегрировать системы видеонаблюдения с интеллектуальной аналитикой и поддерживать работу круглосуточных полицейских постов в 152 стационарах страны.

Президент ранее отмечал, что нападения на медицинских работников недопустимы и должны решительно пресекаться в правовом поле в соответствии с принципами концепции «Закон и Порядок». Каждое проявление насилия против врачей, фельдшеров и медсестёр наносит ущерб их здоровью, снижает эффективность работы медицинской системы и создаёт угрозу для пациентов.

ШАНС НА НОВУЮ ЖИЗНЬ

Недавно в Центр поддержки семьи обратился 90-летний пожилой человек, который уже несколько лет находится под опекой центра. Одинокий житель города Косшы пришёл за консультацией по социальным вопросам и попросил помощи в оплате коммунальных услуг, поскольку его слух значительно ухудшился. Специалисты оперативно решили все его вопросы и оказали необходимую помощь. И таких случаев – немало.

Фото предоставлено Центром поддержки семьи

Косшы – один из тех городов, который с каждым годом становится все более многолюдным. Место, где динамичное развитие тесно связано с потребностью в решении актуальных социальных вопросов, особенно когда речь идет о поддержке пожилых людей. В условиях этого роста сохранение семейных ценностей и оперативное решение проблем, таких как помощь одиноким пенсионерам, становятся важнейшими задачами. В этом процессе большую роль играет городской «Центр поддержки и сопровождения семей», который уже давно доказал свою эффективность.

На протяжении последних лет Центр стал не просто местом для получения консультаций, но и реальной силой, способной решать конкретные проблемы. Но как измерить его успех? Статистика – один из лучших показателей, который дает нам четкое представление о работе организации. Давайте посмотрим, что говорят цифры 2025 года.

Обратившиеся за помощью: В прошлом году Центр посетили 294 человека, и из них 223 женщины. Согласитесь, эти цифры говорят сами за себя. Женщины, как правило, сталкиваются с особыми трудностями, будь то семейные проблемы, вопросы воспитания детей или сложности на работе. Множество женщин обращаются за помощью в поисках решения бытовых и социальных вопросов. Такие цифры говорят о высоком доверии, которое женщины оказывают Центру. В некоторых случаях Центр становится настоящим спасением, помогая женщинам справиться с кризисами и стрессами. Для многих из них организация – реальный источник поддержки и надежды.

Объём предоставленных услуг: В этом году было оказано 494 услуги, и это далеко не случайные цифры. Каждый раз, когда люди обращаются за помощью, они получают что-то гораздо большее, чем просто консультацию. Психологическая помощь, юридические консультации, социальное сопровождение – всё это не просто слова. Когда мы говорим о кризисных ситуациях, каждый из этих аспектов играет ключевую роль в восстановлении социальной и личной стабильности. Психологи помогают пережить сложные эмоции, юристы – разобраться с правовыми вопросами, а социальные работники – наладить жизнь в долгосрочной перспективе.

Прямая поддержка: Одна из значимых инициатив Центра – передача продуктовых наборов. В этом году 100 семей получили помощь в виде наборов с необходимыми продуктами. Для многих помощь становится настоящим спасением в трудные моменты. Когда семья сталкивается с кризисом, будь то потеря работы или проблемы со здоровьем, возможность обеспечить себя едой становится критически важной. Центр берет на себя такую заботу, создавая важное чувство безопасности для людей.

Оперативные действия: 27 раз мобильные группы Центра выезжали в дома семей в трудных ситуациях, чтобы на месте разобраться с проблемой. Такие выезды – не просто формальность. Иногда для решения проблемы достаточно поговорить с людьми, увидеть ситуацию своими глазами и предложить конкретное решение. Мобильные группы работают не только в экстренных случаях, но и помогают людям находить выход из долговременных трудностей, будь то проблемы с жильем или воспитанием детей.

Комплексная помощь: от психологии до юридических консультаций

Центр гордится своим комплексным подходом. В отличие от многих организаций, которые предлагают помощь только в одной области, здесь каждый человек, столкнувшийся с проблемой, получает полноценное сопровождение. Социальные проблемы не решаются однобоко, они требуют внимательного и многостороннего подхода. Психологи помогают справиться с эмоциональными трудностями, юристы разъясняют правовые нюансы, а социальные работники помогают устроить жизнь в долгосрочной перспективе. Такой подход позволяет людям не только решить текущие проблемы, но и подготовиться к будущим трудностям.

– Знаете, что меня особенно радует в истории с Центром? Мы действительно видим изменения в нашем городе. Здесь не просто решают проблемы, но и дают людям шанс на новую жизнь. Не зря говорят, что изменения начинаются с малого. Помощь в сложной ситуации, поддержка в кризисный момент, совет по важному вопросу – всё это может изменить жизнь человека. И часто – в лучшую сторону. Возможно, именно в такие моменты понимаем, как важна поддержка друг друга, – подчеркивает пресс-секретарь Центра Гульназ Бисен.

Центр поддерживает и помогает тем, кто оказался в трудной ситуации, и это делает нашу общину сильнее и сплочённее. Возможно, каждый из нас когда-то окажется на пороге этого Центра – и в такие моменты мы будем уверены, что помощь не заставит себя ждать.

ПОДДЕРЖКА В ДЕЙСТВИИ

Жители Косшы все чаще обращаются в Центр поддержки и сопровождения семей, который стал настоящей опорой для многих в трудные моменты. Говоря о помощи, важно понимать, что речь идет не только о решении бытовых вопросов, но и о поддержке в самых разных сферах жизни. Ведь, как говорится, «сильный не тот, кто никогда не падает, а тот, кто всегда поднимется». И Центр помогает людям именно в эти моменты – когда они нуждаются в поддержке, чтобы снова встать на ноги и двигаться вперед.

Новая жизнь после кризиса. Вы когда-нибудь задумывались, как тяжело бывает для женщин, оказавшихся в ситуации насилия? Это не просто физическая боль – это душевные страдания, с которыми нелегко справиться. Центр становится тем местом, где такие женщины могут начать новый путь. В прошлом году более десяти женщин нашли здесь поддержку и помогли себе вырваться из цикла насилия. Они не просто получили защиту – они открыли для себя возможность для нового начала.

Как сказала пресс-секретарь Центра Гульназ Бисен, когда человек переживает насилие, ему нужно не только физическое убежище, но и поддержка, которая помогает восстановить веру в себя и свои силы. Важно, чтобы каждая женщина знала: помощь всегда рядом.

Решение правовых вопросов. Часто мы сталкиваемся с ситуациями, когда даже самые простые правовые вопросы могут стать настоящими головными болями. Легко ли разобраться в вопросах алиментов, постановки на очередь для получения жилья или оформлении социальных выплат? Для большинства из нас это задача, требующая немалых усилий. Однако Центр предоставляет квалифицированную юридическую помощь, что особенно важно для людей, не имеющих возможности оплатить дорогостоящие услуги адвокатов. Консультации здесь помогают не только избежать ошибок, но и находить реальные решения в самых запутанных ситуациях.

Вы когда-нибудь сталкивались с ситуацией, когда вопрос кажется несложным, но решить его без помощи специалиста невозможно? Часто такая проблема возникает в правовых вопросах. В такие моменты важно иметь рядом профессионалов, которые готовы выслушать и подсказать, какой путь выбрать.

Что делать, если чувствуешь, что застрял в жизни? Не всегда хватает сил и уверенности, чтобы сделать первый шаг. А если бы кто-то помог выбрать новый путь? Центр активно поддерживает жителей Косшы не только в кризисные моменты, но и в вопросах долгосрочного восстановления. Здесь можно составить резюме, пройти переподготовку, освоить новую профессию и открыть новые карьерные горизонты. Работа Центра в этом направлении – шанс изменить свою жизнь, а не просто помочь найти работу.

Место для роста и развития. Центр стал важной частью города, помогая людям не только преодолевать кризис, но и учить их справляться с трудностями в будущем. Сегодня здесь предлагается не только краткосрочная помощь, но и долгосрочные решения, которые помогают людям менять свою жизнь. Комплексный подход, включающий помощь в социальной, юридической и профессиональной сферах, позволяет каждому обратившемуся человеку не только решить текущие проблемы, но и уверенно двигаться вперед.

Я часто задумываюсь: что важно для общества? Уверенность в завтрашнем дне, спокойствие и поддержка – вот что мы все ищем. И Центр помогает нам находить ответы на эти вопросы, создавая пространство для перемен.

Центр стал не просто организацией, которая решает проблемы. Он помогает людям поверить в себя, восстановить уверенность и идти вперед. Как подчеркнула Гульназ Бисен, «помощь не должна быть разовой. Мы хотим, чтобы каждый, кто обращается в наш Центр, не только решал свою текущую проблему, но и чувствовал уверенность в завтрашнем дне».

ПРЕОДОЛЕВАЯ ТРУДНОСТИ ВМЕСТЕ...

Семья – главная ценность общества. Однако порой жизненные испытания обрушиваются на один дом чередой. В такие моменты крайне важно не остаться наедине со своими проблемами. Сегодня Центры поддержки семьи (ЦПС) стали эффективным механизмом оказания всесторонней помощи семьям, оказавшимся в трудной жизненной ситуации (ТЖС), – не на бумаге, а на деле. Ярким примером тому служит история многодетной матери А. Ж.

Решение проблем – в единстве

Ситуация А.Ж была крайне непростой: будучи матерью четверых детей, она также взяла под опеку ребенка своей старшей сестры, инвалида I группы. Проживание в стесненных условиях в однокомнатной квартире, а также юридические сложности с оформлением документов создали тяжелый груз ответственности. В этот критический момент была запущена слаженная работа ЦПС и городских ведомств.

5 направлений комплексной поддержки

Специалисты Центра подошли к решению проблем данной семьи системно:

Улучшение бытовых условий: При содействии спонсоров и волонтеров в квартире был проведен косметический ремонт. Это позволило создать для детей более чистую и уютную атмосферу для жизни и учебы.

Правовая защита: Совместно с отделом образования были решены вопросы оформления опекунства над несовершеннолетними детьми сестры. Это открыло семье доступ ко всем положенным государственным социальным гарантиям.

Медико-социальная помощь: Устройство близкого родственника с инвалидностью I группы в специализированное учреждение – процесс долгий и трудоемкий. Благодаря содействию городской поликлиники №1 был оперативно организован медицинский осмотр и подготовлен пакет документов для оформления сестры в медико-социальное учреждение.

Гуманитарная помощь: Семья была обеспечена необходимой одеждой и предметами первой необходимости. В дальнейшем планируется оказание посильной спонсорской помощи для дополнительной поддержки.

Психологическое и юридическое сопровождение: Для стабилизации эмоционального состояния матери организованы консультации психолога. Юридическая помощь оказывается на постоянной основе для решения текущих правовых вопросов.

Можете посмотреть через QR

Разворотный лист подготовила Жанар Ахметова, журналист
+7 778 878 89 89
t.me/janarakhmet
zhanarakhmetova90@gmail.com

«НАУРЫЗ FEST» ЖЕҢІМПАЗДАРЫ АНЫҚТАЛДЫ

Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мерекесі қарсаңында ұлттық дәстүр мен рухани құндылықтарды дәріптеуге бағытталған тағылымды шаралар легі Қосшыда жалғасын тапты. Соның бірі – «Наурыз Fest» аясында ұйымдастырылған ең дәмді наурыз көже байқауы болды.

Бұл тағылымды дода тек аспаздық шеберлікті емес, халқымыздың ғасырлар бойы қалыптасқан салт-дәстүрін, береке мен бірлікті дәріптеген ерекше мәдени іс-шараға айналды.

Аталған байқауға барлығы 16 адам қатысып, әрқайсысы 48 литрге жуық наурыз көже дайындап әкелді. Ұлттық тағамды дайындауда әр қатысушы өзіндік әдіс-тәсілін ұсынып, көженің дәмін, құнарын, қоюлығын және безендірілуін ерекше үйлестіре білді. Байқауда мерекелік тағамның дайындалу тарихы, құрамындағы жеті түрлі дәмнің үйлесімі, оның мән-мағынасы да кеңінен таныстырылды.

Қатысушылар осы дәстүрлі талаптарды сақтай отырып, заманауи элементтерді де шебер үйлестіре білді. Қазылар алқасы олардың тағам дайындаудағы шеберлігімен қатар, ұлттық дәстүрді қаншалықты сақтағанына, дәм сапасына және ұсыну мәдениетіне ерекше назар аударды. Әрбір ұсынылған көже өзіндік ерекшелігімен дараланып, көрерменнің ыстық ықыласына бөленді. Ұлттық тағамнан дәм татқан келушілер қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрін тереңірек сезінуге мүмкіндік алды.

Тартысты өткен дода қорытындысы бойынша үздіктер анықталды. Бірінші орынды Күлән Балғожина иеленіп, өзінің ерекше дайындалған, дәмі тіл үйіретін наурыз көжесімен қазылардың жоғары бағасына ие болды. Екінші орынды Майгүл Қариғазықызы қанжығасына байласа, үшінші орын Еркегүл Қуанбайға бұйырды. Жеңімпаздар арнайы дипломдармен және бағалы сыйлықтармен марапатталды.

Сонымен қатар байқауға қатысқан барлық үміткерге ерекше құрмет көрсетіліп, алғыс хаттар табысталды.

Шарада мерекелік көңіл күй ерекше сезілді. Көрермен үшін ұлттық әндер шырқалып, дәстүрлі ойындар ұйымдастырылып, Наурыз мейрамының шынайы атмосферасы қалыптасты.

ЖАСТАР ҰЛТТЫҚ СПОРТТЫҢ КӨРІГІН ҚЫЗДЫРДЫ

Қосшыда Жастар ресурстық орталығы және ALAN дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің ұйымдастыруымен «ETHNO GAMES: Жастар додасы» атты ауқымды іс-шара өтті. Қала әкімдігінің қолдауымен ұйымдастырылған бұл дода жастардың бойындағы ұлттық құндылықтарға деген құрметті арттырып қана қоймай, олардың спортқа деген қызығушылығын жаңа деңгейге көтерді.

Аталған жарыс аясында қазақтың төл ойындары – қолкүрес, арқан тартыс және асық ату бойынша тартысты бәсекелер ұйымдастырылды. Әрбір сайыс түрі қатысушылардың күш-қуатын, ептілігін және төзімділігін сынады. Әсіресе қолкүрес сайысында білектің күші мен намыстың қайрағы қатар көрініс тапса, арқан тартыс кезінде командалық бірлік пен ұйымшылдықтың маңызы айқын сезілді. Ал асық ату ойыны жастардың дәлдігі мен мергендігін анықтады.

Жарысқа қатысқан жастар ерекше белсенділік танытып, жоғары дайындық деңгейін көрсетті. Әрбір қатысушы жеңіске деген жігерімен көзге түсіп, өз мүмкіндіктерін барынша паш етуге тырысты. Көрермен де спортшыларға қолдау білдіріп, доданың көрігін қыздыра түсті. Бұл өз кезегінде іс-шараның маңызын арттырып, ұлттық спорттың көпшілік арасындағы беделін көтерді.

Ұйымдастырушылардың айтуынша, мұндай шаралардың басты мақсаты – жастарды ұлттық спорт түрлеріне баулу, тарихи-мәдени мұраны дәріптеу және салауатты өмір салтын насихаттау.

Бүгінде ұлттық ойындарға деген қызығушылықтың артып келе жатқаны байқалады. Бұл – ел ішінде ұлттық сана мен рухани жаңғырудың нақты көрінісі. Осындай бастамалар арқылы жас ұрпақ ата-баба мұрасын тереңірек түсініп, оны құрметтеуге үйренеді.

ТАЗАРУ КҮНІНІҢ ТАҒЫЛЫМЫ

23 наурыз – Тазару күні. Бұл күн қоғамда тазалық мәдениетін қалыптастыруға, қоршаған ортаны қорғауға және экологиялық жауапкершілікті арттыруға бағытталған маңызды бастамалардың жалғасы саналады. Осыған орай еліміздің түкпір-түкпірінде, соның ішінде Қосшы қаласында да кең ауқымды санитарлық тазалық, абаттандыру және көгалдандыру жұмыстары ұйымдастырылды.

Қала аумағында өткен тазалық шараларына жергілікті атқарушы органдардың қызметкерлері, коммуналдық сала мамандары, еріктілер, жастар ұйымдары мен қала тұрғындары белсене қатысты.

Тазару күні аясында көшелер мен аулалар қоқыстан тазартылып, қоғамдық орындар ретке келтірілді. Саябақтар мен демалыс аймақтарында тазалық жұмыстары жүргізіліп, ағаштар әктеліп, сынған бұтақтар кесілді. Сонымен қатар көгалдандыру жұмыстарына ерекше назар аударылып, жаңа көшеттер отырғызылды. Бұл шаралар қаланың экологиялық ахуалын жақсартып қана қоймай, тұрғындар үшін қолайлы әрі көркем орта қалыптастыруға ықпал етеді.

Мұндай бастамалардың басты мақсаты – бір күндік тазалықпен шектелмей, оны күнделікті өмір салтына айналдыру. Осы ретте қала тұрғындарының белсенділігі ерекше атап өтуге тұрарлық. Әсіресе жастардың қатысуы қоғамда экологиялық сананың қалыптасып келе жатқанын көрсетеді.

Осындай игі шаралар арқылы қоғамда экологиялық мәдениет нығайып, келешек ұрпаққа таза әрі көрікті орта қалдыруға негіз қаланады. Сондықтан мұндай бастамаларды тек мерекелік күндермен шектемей, тұрақты түрде жалғастыру – баршамыздың ортақ міндетіміз.

Фотосурет: gov.kz

ҚҰЛАҚҚАҒЫС

Құрметті қала тұрғындары мен өнерсүйер қауым!

29 наурызда сағат 17:00-де Қосшы қаласының қоғамдық мәдени-спорт кешенінде «Жоламан» музыкалық драмасы сахналанады.

Қойылым авторы: Серік Жүзбай.

Инсценировка авторы: Бахтияр Тұрсын.

Режиссері: Думан Омаров.

«Жоламан» – адам тағдыры, қоғамдағы өзекті мәселелер мен жетімдік тақырыбын терең қозғайтын әсерлі туынды. Спектакль тастанды баланың өмір жолы арқылы отбасы құндылықтары, бала тәрбиесі және адамгершілік мәселелерін көтеріп, көрерменге ой салады.

Онда:

- тағдыр талқысы мен өмір шындығы;
- кейіпкерлердің ішкі драмасы мен тартысы;
- қоғамдағы маңызды мәселелер көрініс табады.

Жоламан анасымен табыса ма? Оның өмірі қалай өрбиді? Осы сұрақтардың жауабын бірге іздеуге шақырамыз!

Келіңіздер, тағылымы мол қойылымды бірге тамашалайық!

Jańa Bastau

Меншік иесі – «Bastau Media» ЖШС

Директор – Бауыржан ҚАРАҒЫЗҰЛЫ

Бас редактор
Еркеғали БЕЙСЕНОВ

Бас редактордың орынбасары
Дастан КЕНЖАЛИН

ЖУРНАЛИСТЕР:
Жанар АХМЕТОВА,
Аяжан ЕРБОЛ

ЖАРНАМА МЕНДЖЕРІ:
Мархаббат АСЫЛБЕК
8778 443 20 95

ТЕХНИКАЛЫҚ БӨЛІМ
Дизайнер-беттеуші
Ербол ҚАНАТҰЛЫ

Корректор
Ерік ЕЛЕУСІЗ

- Астана қ. «Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС, Сілеті көшесі 30, тел: 8(7172)99 77 77
- Таралымы 1 500

Бағасы келісім бойынша

- Газет аптасына 1 рет (әр аптаның сенбі күні) шығады.
- Республиканың барлық аймағына таратылады.
- Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Әдеби қолжазбалар рецензияланбайды және қайтарылмайды.
- Редакциямен келіспей, қайта басуға тыйым салынады.
- Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

- Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі, Ақпарат комитетінде 18.01.2024 ж. тіркеліп, № KZ07VPY00085845 куәлігі берілген.
- Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі: 04.02.2022, KZ40VPY00045578

Редакция мекенжайы:
Қосшы қаласы,
Республика даңғылы, 46

Байланыс телефоны:
тел.: +7 (701) 709-88-82

Газет «Jańa bastau» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

janabastau2022@gmail.com
www.janabastau.kz